

€ 3,00

oktober 2009

Word abonnee van Doorbraak zie achterpagina!

Hongerstaking zonder papieren

zie pagina 13

Domestic workers willen rechten en respect

Lisa Mendiola is een huishoudelijk werkster zonder verblijfspapieren. In 2006 richtte ze samen met een aantal collega's de organisatie United Migrant Domestic Work (UMDW) op. Ondanks hun benarde levenssituatie zien de domestic workers kans om samen te strijden voor werkvergunningen, verblijfsrecht en respect. UMDW wordt steeds sterker. Een interview met Mendiola over haar leven en haar strijd.

Wat deed je ertoe besluiten om naar Nederland te komen en hoe ging dat?

"Ik ben geboren op de Filippijnen in 1954. Ik kwam 12 jaar geleden naar Nederland. Thuis hadden we grote financiële problemen. Ik wilde mijn kinderen scholing geven, maar kon dat niet betalen. Er kwamen steeds meer rekeningen binnen en we moesten ook ons huis nog betalen. Mijn man had geen werk en ondertussen zagen we dat steeds meer families om ons heen het beter kregen doordat ze een familielid in Europa hadden. Zo iemand werkt dan voor de hele familie. Er zat al familie van mij in Nederland en ik had al eens een uitnodiging gekregen om ook over te komen. Ik vond het een verschrikkelijk moeilijke beslissing omdat mijn ouders al oud waren, en ik ook met mijn broer erg close was. Maar ik dacht: als anderen het kunnen, dan kan ik het ook. En dus ben ik gegaan. Op het vliegveld besefte ik dat ik niet zomaar weer terug zou kunnen komen. Ik maakte een afspraak met mezelf: ik kom pas terug als ik mijn doel bereikt heb. En dat was dat ik mijn schulden zou hebben afbetaald en mijn kinderen naar school kon sturen."

"Ik wilde eigenlijk naar Italië, maar zover ben ik nooit gekomen. Ik zag hoe mooi Nederland was en dat de mensen aardig waren en bovendien goed Engels spraken. Nederland is ook veilig. Misschien niet overal, maar in Amsterdam in elk geval wel. Bovendien is hier erg veel behoefte aan schoonmaaksters, en dus besloot ik om hier te blijven. Ik had ingeschat dat ik ongeveer vijf jaar zou blijven. Maar inmiddels zit ik hier dus al 12 jaar. Je vergeet dat de

levenskosten hier veel hoger zijn. Zeker illegaal moet ik veel meer betalen voor huisvesting. Ook gebeuren er steeds weer dingen aan het thuisfront waardoor ik toch weer langer in Nederland moet blijven om geld verdienen. Zo werd mijn broer bijvoorbeeld ziek. Hij moest naar het ziekenhuis en daar moest natuurlijk ook weer geld voor komen. Toen hij op het punt stond te overlijden, heeft hij me nog gebeld en gevraagd of ik naar de Filippijnen wilde terugkomen. Ik wilde dat ontzettend graag doen, maar het kon niet, want dan zou ik nooit meer terug naar Nederland kunnen komen. Dat was het moeilijkste moment van mijn verblijf hier. Ook mijn vader is intussen overleden en ook die heb ik dus niet meer kunnen zien. Mijn moeder is 85 en wacht nog steeds op de dag dat ik terugkeer. Ze hoopt dat ze dan nog leeft. Maar ik zie mezelf nog niet snel teruggaan. Mijn kinderen hebben mijn steun hard nodig. Mijn zoon heeft een kind gekregen en daar draag ik nu ook de zorg voor."

Hoe waren je eerste dagen hier?

"Mijn zus woonde hier al. Ze wilde dat ik me de eerste dagen in dit nieuwe land goed zou vermaken. Maar ik dacht alleen maar aan thuis en wilde dus direct geld gaan verdienen. Ik vond in een tijdschrift een werkgever waarbij ik aan de slag kon. Die betaalde me echter te weinig en dus ben ik daarna andere werkgevers gaan zoeken. Als je iemand hebt gevonden die positief over je werk is, dan gaat het balletje rollen. Dan tippen ze hun vrienden over je en dan heb je al snel flink wat werk."

► ► ► Vervolg op pagina 2

Mythen rond "allochtone criminaliteit" ontkracht

Politici en opiniemakers blijven schieten op Marokkaans-Nederlandse jongens.

Wetenschappers leveren de munitie.

De "nieuwste cijfers" over "allochtone jeugdcriminaliteit" leiden in de zomer van 2009 weer tot verhitte discussies.

In juni nam Frank Bovenkerk afscheid van de Universiteit van Utrecht met nieuwe cijfers over "allochtone criminaliteit". De omstreden hoogleraar criminologie vertelde dat in Rotterdam bijna 55 procent van de Marokkaans-Nederlandse mannen tussen 18 tot 24 jaar in aanraking is geweest met de politie. Bij "autochtone" Rotterdammers is dat cijfer 18,4 procent. Ook beweerde hij dat landelijk gezien 90 procent van de Marokkaans-Nederlandse jeugd delinquenten recidiveert.¹

In september kwamen de onderzoeksters Gonneke Stevens, Violaine Veen en Wilma Vollebergh met het rapport "Marokkaanse jeugd delinquenten: een klasse apart?".² De drie zochten daarin naar verklaringen voor de vermeende "oververtegenwoordiging" van Marokkaans-Nederlandse jongens in de jeugdcriminaliteit. Hun conclusies zetten het stereotiepe beeld over de jongeren nogal op z'n kop. Rechtse opiniemakers kwamen daartegen in het geweer en zetten zoals te verwachten grote vraagtekens bij het hen onwelgevallige onderzoek.

VERRASSEDE UITKOMSTEN

De drie wetenschappers onderzochten de situatie van 150 "autochtone" en 150 Marokkaans-Nederlandse jongens tussen 12 en 18 jaar die in voorlopige hechtenis zaten. Hun dossiers werden bekeken en hun ouders geïnterviewd. De meest opmerkelijke uitkomst was dat de "allochtone" jongeren van lichtere delicten verdacht werden dan de "autochtone". Van de "autochtonen" zat 76 procent vast wegens zwaardere misdrijven, zoals zedendelicten, geweld en brandstichting. De overgrote meerderheid, 80 procent, van de Marokkaans-Nederlandse jongens was opgesloten op verdenking van vermogensdelicten, zoals diefstal, oplichting en fraude. Dat was volkomen in tegenspraak met de heersende opvattingen. In het rechtse en racistische Nederland anno 2009 wordt immers als vanzelfsprekend aangenomen dat criminaliteit onder "allochtonen" zwaarder en erger zou zijn dan die onder "autochtonen".³

De tweede verrassende uitkomst was dat de "autochtone" jongens volgens de onderzoeksters vaker psychische en emotionele problemen hadden, zoals depressie en gedragsstoornissen, en ook vaker problemen met hun familie dan de "allochtone" jongens. Dat zou hun zwaardere delicten verklaren. De 150 "allochtone" jongens bleken zich op hun beurt meer thuis te voelen in de Nederlandse samenleving dan Marokkaans-Nederlandse jongens in het algemeen. Dat ging natuurlijk lijnrecht in tegen heersende vooroordelen, zoals dat criminaliteit onder deze jongeren verklaarbaar zou zijn vanuit hun "achterlijke Berbercultuur". De jongens voelden zich juist vaker Nederlander, spraken minder goed Arabisch of Berbers, en ook hun ouders spraken vaker Nederlands. Maar de jongens voelden zich ook vaker gediscrimineerd, met name door de politie. "Mogelijk zijn Marokkanen die deel willen uitmaken van de Nederlandse samenleving, extra gevoelig voor het leven in een maatschappij die niet zo positief staat tegenover hun etnische groep. Bij sommige jongens kan dit tot crimineel gedrag leiden", aldus Stevens.

► ► ► Vervolg op pagina 11

Domestic workers willen rechten en respect

► ► ► *Vervolg van voorpagina*

Hoe bevalt het werk? En hoe bevallen je werkgevers?

“Veel van mijn werkgevers zijn aardig. Sommigen hebben me geholpen om mijn familie hierheen te halen toen ik 50 werd. Dat was erg aardig. Ze zagen dat ik eenzaam was. Maar het werk is zwaar en je bent erg afhankelijk van hen. Als zij op vakantie gaan, verdien je niets en ze kunnen je ook zomaar ontslaan. Soms hebben we onenigheden. Ik vind het erg belangrijk - nog belangrijker dan het inkomen - om een goede relatie met hen te hebben. Ze moeten je vertrouwen. Als ik nieuwe werkgevers krijg, praat ik altijd eerst uitgebreid met hen. En daarna mogen ze me nog testen. Na drie dagen mogen ze zeggen of ik aan hun wensen voldoe. En als dat niet het geval is, dan is dat ook geen probleem. Dan ga ik weer weg. Maar als ik wel voldoe, dan moeten ze zich aan hun afspraak houden en me aannemen. Desondanks voel je bij sommigen dat ze je toch steeds op de vingers blijven kijken en dat ze je continu aan het werk willen houden. Die willen elke cent terugzien en eisen veel te veel. Zulke werkgevers maken een zeer gedetailleerde lijst en zeggen dan steeds: doe dit en doe dat! Daar kan ik echt niet tegen. Ik ben de schoonmaker! Ik doe het werk al 12 jaar en ik weet dus precies hoe ik een huis moet schoonmaken. Ik leg hen dan uit hoe ik gewend ben om te werken en dat leidt soms tot discussies. Ik probeer daarbij heel duidelijk te zijn: ik ben een schoonmaakster en heb ook mijn waardigheid als arbeidster en als mens. Je kunt mij vertrouwen. Behandel mij dus met respect. Ik respecteer mijn werkgevers ook.”

Je komt voor jezelf op. Durven alle domestic workers zo duidelijk naar hun werkgevers toe te zijn? Of krijgen zij dan problemen?

“Sommigen zijn inderdaad bang om hun werk te verliezen. Ze gaan daarom niet op problemen in. Maar werkgevers die geen weerwoord krijgen, kunnen hun domestic workers makkelijker uitbuiten. Mij overkomt dat niet omdat ik duidelijk ben en communiceer met de werkgevers. Het gaat me niet alleen om het geld. Het belangrijkste is een goed contact. Dat inspireert me om mijn werk goed te doen. Een van de belangrijkste taken van onze organisatie UMDW is om de domestic workers duidelijk te maken welke rechten ze hebben, zodat ze zich daarop kunnen beroepen. Daarnaast eisen we een werkvergunning en betere werknemersrechten.”

Wat deed jou besluiten om je te organiseren? En om UMDW op te richten?

“Hartproblemen. Ik moest naar een ziekenhuis. Ze hielpen me daar de eerste keer wel, maar zeiden dat ze voortaan mijn verzekeringspapieren wilden zien. Anders zouden ze me niet meer helpen. Maar die heb ik natuurlijk niet. Ze zeiden ook dat ik voortaan eerst naar mijn huisarts moest gaan. Maar als je je daar wilt inschrijven, moet je je adres opgeven en dat mag weer niet van de huiseigenaar. Want die verhuurt zijn huis immers illegaal. Ik besefte dat ik meer rechten nodig had. Dat ik serieus wilde worden genomen. Ik werd ook boos toen onze huiseigenaar ons oplichtte en we op straat belandden.”

“Ik ben begonnen bij ngo's, maar kwam er na verloop van tijd achter dat de domestic workers het zelf moeten doen. Dat we onszelf moeten organiseren. Daarom hebben we UMDW opgericht. Ik vind het natuurlijk prima als ngo's het voor ons opnemen en ons steunen, maar als domestic workers moeten we ook een eigen stem hebben. We moeten zelf georganiseerd zijn en benoemen wat we willen, voelen en denken. Zelf onze eisen opstellen. Wij weten zelf het beste waar het om gaat en wat we nodig hebben. Ngo's en andere instanties hebben ook andere belangen en ze kunnen achter je rug beslissingen nemen of andere prioriteiten stellen. Daarom moeten we het zelf doen en ons niet achter anderen verschuilen. Maar dat is natuurlijk wel erg moeilijk.”

“Toen ik met de organisatie begon, wist ik van niets. Iemand wilde ons wel computerles geven en 's avonds ging ik zelf leren op internet. Excel, powerpoint, alles! Ik heb nu zes certificaten gehaald. Dat maakt me enthousiast, actief en energiek. Het geeft me een nieuw leven. Ik ben ook naar internationale conferenties geweest

waar over onze zaak gesproken werd. Daardoor verloor ik een baan, maar dat heb ik er voor over. Als we dit echt willen doen, dan moeten we het goed doen. Nu is het zaak om zoveel mogelijk domestic workers te organiseren. Ze hoeven niet allemaal bij onze organisatie. Het is ook prima als ze hun eigen organisaties oprichten. Wij kunnen en willen hen daarbij helpen. Ze mogen gebruik maken van ons pand. Er zijn ook al andere organisaties van domestic workers waarmee we samenwerken, de Ghanezen bijvoorbeeld. Gezamenlijk hebben we nu ook contact met de vakbond. Er is dus veel in ontwikkeling, er wordt over ons gesproken en op ons gelet. Dit is het moment om in actie te komen.”

Maar hebben je collega's wel zin in al die onrust? Willen ze niet liever snel geld verdienen en naar huis gaan?

“Dat is inderdaad een veel gehoorde reactie. Veel domestic workers denken dat ze binnen een jaar weer terug gaan. Maar na een jaar zijn ze er nog. Ik denk dat we tot dusver nog niet duidelijk genoeg zijn geweest. We moeten nog harder bij hen op de deur kloppen. Ik ben hier al 12 jaar en toch heb ik de hoop niet verloren dat we ooit nog eens erkend worden.”

De zelforganisaties van domestic workers vechten voor werkvergunningen en werknemersrechten. Maar zouden de werkgevers nog steeds zo vriendelijk zijn als jullie succes hebben? Dan zitten ze aan jullie vast.

“Ik heb een paar werkgevers gevraagd of ze onze strijd willen steunen. Sommigen staan wel achter ons, maar durven niet naar buiten te treden omdat ze dan boetes krijgen. Ze hebben immers illegaal van onze diensten gebruik gemaakt. Maar als we in onze eisen opnemen dat werkgevers geen boetes meer krijgen wanneer ze ervoor uitkomen dat ze illegale werkrachten hebben ingehuurd, dan durven sommigen van hen misschien wel samen met ons naar buiten te treden. Dat is dus nog een punt waarvoor we vechten. Maar sommige van onze werkgevers zijn bekende Nederlanders. En die willen niet met ons in verband gebracht worden. En ook van de anderen weten we niet hoe ze zullen reageren als onze doelen en eisen werkelijkheid zouden dreigen te worden.”

Het politieke klimaat zit jullie niet erg mee. Nederland verrechtst snel. Volg je de Nederlandse politiek en hebben jullie overwogen om de strijd breder te trekken? Bijvoorbeeld via de anti-racistische beweging of eventueel via feministische hoek?

“Ik kan natuurlijk niet met de overheid praten. Ik weet dat de situatie nu moeilijk is, maar ik kan niet zoals de ngo's met regeringsvertegenwoordigers om de tafel gaan zitten. We moeten ons gewoon op onze zaak focussen. Uiteindelijk maakt het politieke klimaat voor ons niets uit. Wij kunnen toch moeilijk onszelf negeren? We werken hard en we vormen geen problemen. Anti-racisme is een andere zaak. Wij zijn arbeiders. We hebben normaal werk. We willen erkend worden voor wat we doen en we willen een legale status. Er zijn trouwens ook veel mannen aan het schoonmaken en dus kan het niet over de feministische boeg. Wij focussen ons op onze status en onze rechten omdat we arbeiders zijn.”

Hoe zie jij jezelf het liefste over vijf jaar?

“Ik nam het initiatief tot onze campagne en dus blijf ik waarschijnlijk nog wel even. Over twee of drie jaar zullen we zien waar we staan. Dit jaar moeten we de domestic workers organiseren. Dat is het doel. Wat ik uiteindelijk wil, is dat we werkvergunningen krijgen. Ik zal zo blij zijn als ik naar huis terugga en we dat voor elkaar hebben gekregen. Ik ben dan zelf veel te oud en zal er dan weinig profijt van hebben. Maar ik zal zo blij zijn voor de anderen.”

“Verder zou ik graag willen dat we een bankrekening konden openen. Nu hebben we altijd los geld liggen en dat wordt wel eens gestolen. Dat is mij ook gebeurd. Ik hoop dat de regering onze status zal respecteren en dat we gelegaliseerd worden. Dat ze erkennen dat we bijdragen aan de samenleving en dat huishoudelijk werk een hele belangrijke taak is in de samenleving.”

Harko Wubs

FOTO: ERIC KREIBERS

Domestic workers solidair met Schiphol-schoonmakers.

Samen vechten voor gelijke rechten

Er borrelt iets onder de huishoudelijk werkers en werksters zonder verblijfspapieren. Rijke Nederlanders maken al jarenlang graag en vrijblijvend gebruik van hun goedkope diensten. “Domestic workers” worden ze ook wel genoemd. Doorbraak vindt dat ze eerlijk betaald moeten worden en werknemersrechten moeten krijgen. Dat is echter gemakkelijker gezegd dan gedaan. Want hoe kunnen arbeiders strijden voor gelijke rechten als ze verbannen zijn naar de schaduwen van de samenleving? Doorbraak wil de domestic workers bijstaan in hun strijd. Het is belangrijk om verzet op te bouwen tegen de illegalisering en uitbuiting van arbeiders en arbeidsters. En om hen bij te staan in het verbeteren van hun vaak schrijnende levensomstandigheden. Centraal staan vanzelfsprekend de zelforganisaties van de domestic workers en de lijnen die zij zelf uitzetten.

United Migrant Domestic Work heeft vijf eisen:

1. Erkenning van het werk van de domestic workers als normaal werk dat valt onder de schoonmaak-cao;
2. Toegang tot sociale zekerheden (pensioen, vakantiegeld, Ziektewet) die andere arbeiders ook hebben;
3. Recht om te wonen;
4. Toegang tot de gezondheidszorg;
5. Verlengbare werkvergunningen.

Nederlandse politici vallen Belgisch illegalenpardon aan

Na een harde strijd met demonstraties, bezettingen en hongerstakingen lijken behoorlijk wat illegalen in België verblijfsrecht te krijgen. Nederlandse Europarlementariërs riepen meteen moord en brand over de pardonregeling.

België gaat het verblijf legaliseren van een flink aantal vluchtelingen en migranten. Het gaat onder meer om vluchtelingen met een "onredelijk lange" asielprocedure van 3 jaar of langer, en om migranten die "een duurzame lokale verankering" hebben. Daarbij geldt als voorwaarde dat migranten met werk minstens 2,5 jaar onafgebroken in België moeten leven, en migranten zonder werk 5 jaar. Ze moeten daarbij kunnen aantonen dat ze "het centrum van hun affectieve, sociale en economische belangen" in België hebben. Naar schatting zouden minstens 25 duizend mensen in aanmerking kunnen komen voor de regeling.

CDA-, PVV- en VVD-Europarlementariërs veroordeelden het pardon onmiddellijk nadat het bekend werd op 20 juli 2009. Hetzestig zeiden ze te vrezen dat een deel van de illegalen zich na legalisering uiteindelijk in Nederland zou gaan vestigen. Ook zou de regeling extra illegalen aantrekken. "Het nieuws zal Afrika snel bereiken waardoor er nog meer bootjes met mensen naar de Europese kusten komen", zo probeerde CDA-er Wim van de Camp de oorlog tegen vluchtelingen verbaal te ondersteunen. PVV-er Barry Madlener vond het Belgische besluit "verschrikkelijk". Hij wil de gelegaliseerden zelfs de toegang tot Nederland ontzeggen. "Hoe weet ik nog niet, maar dit mag niet gebeuren." VVD-er Hans van Baalen sprak over "ergerlijk gedrag" van de Belgische regering. De Nederlandse regeringsleiders zouden hun Belgische collega's "tot de orde" moeten roepen. "Na verloop van tijd mogen deze nieuwe Belgische burgers zich overal in de EU vestigen. Je zult zien dat ze vooral bij ons in Noordwest-Europa neerstrijken." Volgens Van Baalen is zelfs de soevereiniteit van Nederland in het geding. De overheid zou niet meer kunnen bepalen wie wordt toegelaten tot Nederland. In feite probeert Van Baalen juist België te verbieden om te bepalen wie rechtmatig binnen de eigen landsgrenzen mag verblijven.

"WITTE" ILLEGALEN

Met deze stemmingmakerij schiepen de rechtse Europarlementariërs in koor een sfeer van angst voor de pardonkandidaten. Ze voeren een verdeel-en-heerspolitiek door "autochtonen" bang te maken voor "allochtonen", en spelen in op bestaande onvrede- en onderbuikgevoelens over illegalen die "onze" banen en welvaart zouden komen afpakken. Zo hopen ze hun eigen neo-liberale afbraakplannen makkelijker te kunnen doordrukken. Hun haatcampagne kan op bijval rekenen van Vlaams Belang-leider Filip Dewinter, in de Nederlandse media soms ook wel aangeduid als "de Belgische Wilders". Dewinter toonde zich "ziedend" over het migratiebeleid van de Belgische regering, en sprak van "een drama".

Zo'n 10 jaar geleden kende Nederland voor het laatst een - behoorlijk magere - legaliseringsregeling voor arbeidsmigranten, die evenals in België werd bereikt na een lange harde strijd van lobbyen, demonstreren en hongerstakingen. Sindsdien heeft elke volgende regering een nieuw pardon voor illegale arbeiders botweg geweigerd. De overgebleven groep van "witte" illegalen, die al zo'n 20 jaar of langer in Nederland leven, "wit" hebben gewerkt en premies en belastingen hebben betaald, probeerde in 2008 nog om PvdA-staatssecretaris Nebahat Albayrak op andere gedachten te brengen.¹ Dat mislukte, want het idee van legalisering van welke groep illegalen dan ook is sinds de pardonregeling voor vluchtelingen in 2007 taboe verklaard in politiek Den Haag. Toen het Belgische pardon bekend werd, belden "witte" illegalen naar steungroepen als De Fabel van de illegaal in Leiden met de vraag hoe het nu in Nederland zit met een eventuele legalisering. "Waarom kan er in België wel een pardon voor illegale arbeiders komen, en in Nederland niet?", vroegen ze zich af. "Nederland is België niet", moesten de Fabel-medewerkers hen antwoorden. "Nederland is binnen de EU een van de strengste landen geworden op het gebied van beleid tegen migranten en vluchtelingen."

Harry Westerink

Noot

1. "Stakingen en bezettingen voor verblijfsrecht", Ellen de Waard. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 95/96.

=Beter
weter>

De terugblik

"Dat we zo lang genoeg hebben genomen met al die shit. Ik snap het niet." "Maar we wisten toch niet beter. Plus, we waren bang. Voor elkaar, voor onzekerheid en om onze baan te verliezen."

"Maar wat hadden we nu eigenlijk te verliezen? Uiteindelijk ging het om een hoop spullen. Maar wat heb je nou aan al die zoi als je geen waardigheid hebt? Hoe weinig hadden we te zeggen over ons leven?"

"Ja, hoe hebben we dat kunnen uithouden?"

"We hoorden natuurlijk overal dat we een vrij land waren. Dat we het zo goed hadden met z'n allen."

"We wisten gewoon niet beter. Sterker nog: als iets me ontevreden maakte, twijfelde ik niet aan het sprookje, maar aan mezelf!"

"Dat had ik ook."

"Maar zodra we kleine dingen probeerden te veranderen, bleken er achter het sprookje belangen schuil te gaan die hun positie niet zonder slag of stoot op wilden geven."

"Een groot probleem was dat we ons lieten verdelen. En dat werd nog eens erger met die crisis."

"Zoals zo vaak werd er een groep uitgezocht die anders en minder zou zijn dan wij, die zou profiteren van ons harde werk, zodat we onze woede op hen zouden richten."

"Hé, spreek voor jezelf. Dat is voor jou makkelijk praten, want zolang ze het over ons hadden, was jij relatief veilig! Jij hoefde je niet dubbel te bewijzen dat je wel deugde, of te vrezen dat je het land, waar je je genesteld had, werd uitgegoid. Ik ken er teveel die er aan onderdoor zijn gegaan."

"Hoe hebben we ooit zo stom kunnen zijn?!"

"Wij?!... Ach, laten we ophouden over vroeger. De pijn komt weer boven, als ik er te lang over praat... We hebben vanavond nog genoeg te bespreken als we weer met de buurt bij elkaar komen."

"Wordt er weer genoeg eten in de buurt verbouwd? Is ieders huis en klerencollectie weer winterklaar? Vorige week hoorde ik na de bijeenkomst dat er weer twee mensen zijn komen aanwaaien en al 6 weken op een huis wachten. Dat kan natuurlijk niet. We hebben toch wel ergens wat kamers vrij?"

"Bij het passen op de kinderen uit de buurt zijn er alleen maar mannen. Ik wil er weer eens een paar vrouwen bij."

"Sowieso moeten we nog kijken of genoeg mensen zich hebben opgegeven voor de openstaande taken. Zonder bazen hoeven we dan wel slechts vier uur per dag te werken, maar het moet wel gedaan worden. En er zijn mensen die dat nog wel eens willen vergeten."

"Voor we vanavond klaar zijn, hebben we wel een vervanger nodig voor de stadsraad. De vorige afgevaardigde hoorde liever zichzelf praten dan over te brengen wat ons buurtje vindt. We hebben het vier weken geprobeerd, maar als je je niet aan de spelregels houdt, is het over en uit."

Bob ter Weter

Handelsgeest door: Ka

Nog steeds onvoldoende gezondheidszorg voor illegalen

Sinds 1 januari 2009 is er een nieuwe regeling voor de financiering van zorg aan illegalen. Op een aantal punten is dat een verbetering. Zo kunnen ziekenhuizen en AWBZ-instellingen er bijvoorbeeld ook een beroep op doen. Maar er is nog veel mis. De toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor illegalen staat met deze nieuwe regels nog steeds behoorlijk onder druk. Dat blijkt onder meer uit een in juni uitgekomen rapport van het Breed Medisch Overleg (BMO).¹

FOTO: RICARDO VAN BOMMEL

In principe moeten illegalen zelf betalen voor de zorg die ze ontvangen. Ze mogen zich immers niet verzekeren. Artsen en instellingen kunnen alleen een beroep doen op de regeling als de illegale patiënt de rekening echt niet zelf kan betalen. Ze zijn verplicht om dat na te gaan. Bovendien wordt de rekening vrijwel nooit 100 procent vergoed. Huisartsen krijgen bijvoorbeeld maar 80 procent van de rekening terug van de overheid. Dat zou een "extra prikkel" moeten geven, om te zorgen dat zorgverleners daadwerkelijk proberen de illegaal voor de rekening te laten opdraaien. Zorginstellingen, zoals ziekenhuizen, moeten op hun declaratieformulier zelfs aangeven welke stappen ze daartoe hebben ondernomen. Dat kan een verzoek om contante betaling inhouden, maar ook het volgen van een incassotraject.

Maar hoever instellingen daarin mogen gaan, is nergens vastgesteld. En dat levert in de praktijk grote problemen op voor de toegankelijkheid. Zo heeft een ziekenhuis in Den Haag een bezoeker van het spreekuur van de Leidse steungroep De Fabel van de illegaal verplicht om te bewijzen dat hij geen geld heeft.² Maar hoe kan iemand dat bewijzen als hij geen papieren heeft? Een ander voorbeeld staat in het BMO-rapport. Een zwangere vrouw werd door een Amsterdams ziekenhuis weggestuurd omdat ze vooraf niet 300 euro kon betalen. "Het vragen om betaling en het opsturen van rekeningen en herinneringen schrikt illegale vreemdelingen af", zo hekelt het rapport deze "verhaalplicht". Illegalen kunnen vanwege deze opgeworpen financiële drempel de zorg zelfs gaan mijden, waardoor hun problemen alleen nog maar groter worden.

NATIONALITEIT

Een ander groot punt van kritiek is dat er nog steeds onvoldoende kennis is bij zorgverleners en -instellingen. Men kent de regeling niet en weet weinig over de rechten die illegalen wel degelijk hebben. Het College voor Zorgverzekeringen (CVZ), de uitvoerende instantie van de regeling, heeft begin 2009 eenmalig 15 duizend brieven gestuurd naar artsen, apotheken en andere zorginstellingen. Het BMO vindt dat onvoldoende, en schrijft dat "informatievoorziening geen eenmalige activiteit is, maar een voortdurend aandachtspunt". In maart 2009 liet een monitor van het CVZ een heel ander geluid horen. De regeling zou "naar tevredenheid" zijn ingevoerd en het CVZ heeft "het dossier strak in handen". Het CVZ concludeert een aantal keer dat het "geen signalen heeft ontvangen" of "niet de indruk heeft" dat er problemen zijn. Het zou best kunnen kloppen dat het CVZ onvoldoende op de hoogte is van de problemen, aldus het BMO. De instrumenten om "de zorgbehoefte en zorgverlening aan illegale vreemdelingen te monitoren" zijn namelijk weggefallen. Het CVZ heeft de regie overgenomen van lokale platforms die veel dichterbij de problematiek staan en er dus een duidelijker beeld van hebben. Bovendien neemt het CVZ geen klachten aan van illegalen en hulpverleners. Alleen artsen en instellingen mogen bij hen klagen.

Zorg waar men geen verwijzing of recept voor nodig heeft, zoals verleend door een huisarts of EHBO-post in een ziekenhuis, kan door zorgverleners gedeclareerd worden, maar die krijgen dus maar 80 procent van hun kosten vergoed. Bij zorg die "planbaar" is, kunnen alleen instellingen declareren die een speciaal contract met het CVZ hebben afgesloten. Die krijgen dan ongeveer 95 procent van hun kosten vergoed. Daardoor kunnen illegalen vaak alleen nog maar in die gecontracteerde instellingen hulp krijgen. En omdat er per regio maar één ziekenhuis en per (kleine) stad maar één apotheek is gecontracteerd, leidt dat tot lange reistijden voor zieke illegalen. Bovendien zijn er nog niet overal instellingen gecontracteerd, waardoor illegalen in sommige regio's momenteel helemaal geen hulp kunnen krijgen.

In Leiden heeft een ziekenhuis aangegeven dat het alleen nog maar illegalen in "levensgevaar" helpt.

In alle andere gevallen wordt enkel spoedeisende hulp verleend als de illegalen direct hun rekening kunnen betalen. Anders worden ze verwezen naar een gecontracteerd ziekenhuis. Zo zou een illegaal met een gebroken arm of been misschien helemaal vanuit Leiden naar Gouda of Den Haag moeten reizen om zorg te krijgen. Dat type zorg valt echter onder "spoedeisende hulp" en kan in principe dus door elk ziekenhuis gedeclareerd worden. Ziekenhuizen zouden deze zorg dus gewoon moeten bieden, maar vele weigeren dat omdat ze dan maar 80 procent van hun kosten vergoed krijgen.

Een andere onrustbarende ontwikkeling is dat artsen bij het invullen van de CVZ-declaratieformulieren gevraagd wordt om de nationaliteit van hun patiënt door te geven. Gelukkig hebben sommige huisartsen daar principiële bezwaren tegen. Maar als zij de nationaliteit van de patiënt niet invullen, dan krijgen ze geen geld, zo vertelde een huisarts die daarover naar De Fabel belde. Verzet tegen deze bureaucratische bemoeizucht is goed. Want registratie van nationaliteit kan grote risico's voor illegalen met zich meebrengen. Op basis van zulke cijfers kan straks worden berekend hoeveel procent van de illegalen uit welk land komt. En die gegevens kunnen weer worden gebruikt voor meer controle op die groepen. Artsen worden zo voor het karretje gespannen van het keiharde vreemdelingenbeleid. Daarnaast zou zo ook kunnen worden "berekend" welke bevolkingsgroep de samenleving het meeste "kost". Precies zoals de racistische PVV dat wil weten over "allochtonen" in het algemeen.³

FINANCIËLE PROBLEMEN

Volgens internationale verdragen moet iedereen in een land toegang hebben tot een minimum aan zorg. In Nederland is dat gedefinieerd als "medisch noodzakelijke zorg". Artsen zijn verplicht deze minimale zorg te verschaffen, ook al staat er geen betaling tegenover. Maar de definitie van het begrip blijft onduidelijk. De wet beperkt de definitie tot het basiszorgpakket dat voor alle verzekerden geldt. En alleen voor die zorg aan illegalen is een compensatie mogelijk. Positief is dat AWBZ-zorg nu wel onder de regeling valt. Maar bij andere soorten zorg ontstaan er grote problemen.

Fysiotherapie bijvoorbeeld blijkt vrijwel niet toegankelijk te zijn voor illegalen. Patiënten boven de 18 jaar kunnen bij fysiotherapie alleen een beroep doen op de regeling bij een chronische aandoening en dan pas vanaf de tiende behandeling. Veel illegalen hebben geen geld en stellen zulke zorg dus uit, aldus het BMO-rapport. Ook voor abortus en voor brillen en lenzen is geen vergoeding door het CVZ mogelijk.

Tandartszorg vormt onder de nieuwe regeling overall in het land een groot probleem. De tandarts krijgt namelijk niet langer uitbetaald als zijn illegale patiënt ouder dan 21 jaar is. Veel tandartsen weigeren nu om illegalen te helpen. Hulporganisaties moeten illegalen met kiespijn daardoor soms onverrichterzake wegsturen.⁴ Inmiddels zijn er in diverse steden lokale noodinitiatieven opgestart, onder meer in Amsterdam en Utrecht. Maar dat biedt geen structurele oplossing, aldus het BMO. De tandartszorg zou gewoon weer onder de regeling moeten vallen, zegt de organisatie tegen de overheid.

Maar die verschuilt zich achter het basispakket: tandartszorg valt daar niet onder. En dus ook niet onder "medisch noodzakelijke zorg", zo zegt men. Het is natuurlijk gek dat zorg van het ene op het andere moment opeens niet meer "medisch noodzakelijk" is. Het is de vraag of het ontbreken van deze zorg in het basiszorgpakket in overeenstemming is met internationale verdragen. Die stellen de overheid verantwoordelijk voor het garanderen van de toegankelijkheid van de zorg. Financiële drempels mogen patiënten niet van

hun zorg weghouden. Die verdragen stellen ook inhoudelijke eisen aan welke zorg toegankelijk moet zijn. Behandeling van reguliere ziekten en letsel is er daar een van.

Niet alleen de zorg aan illegalen staat dus onder druk. Ook legalen kunnen zich soms niet aanvullend verzekeren en hebben dan dezelfde financiële problemen als illegalen, namelijk dat zij het geld voor deze zorg niet zelf kunnen ophoesten. Legalen en illegalen hebben dus beiden belang bij het zo ruim mogelijk houden van het basiszorgpakket.

OVERLEDEN

Overigens is een tandarts volgens de eigen gedragsregels wel degelijk gehouden om te helpen in het geval van pijnklachten. En in 2008 heeft de Raad van State geoordeeld dat de staat financieel moet bijspringen als artsen niet zonder staatssteun aan hun zorgplicht kunnen voldoen. Er bestaat dus gewoon een verplichting voor de overheid om de kosten van tandartsen te vergoeden.

Het is bovendien moeilijk voor te stellen dat tandartszorg niet medisch noodzakelijk zou zijn. Het is vreemd dat de zorg voor het hele lichaam vergoed kan worden, behalve die voor één onderdeel: de tanden. Zo had de overheid in plaats van tanden net zo goed bijvoorbeeld de linkervoet kunnen aanwijzen als uitzondering. Daarbij kan een gaatje zoveel pijn opleveren dat mensen niet meer goed kunnen functioneren. Eventuele complicaties kunnen zelfs levensgevaar opleveren, zoals ook het verhaal van de migrante Katja Radovanovic bewijst. Een tandarts wilde haar alleen helpen als ze van tevoren zou betalen. Een paar maanden later was "haar linkerkaak rood zwollen" en had ze voortdurend "felle pijn" door haar hele lichaam. De tandarts die uiteindelijk haar kies trok, vertelde haar dat ze zou zijn overleden als ze langer had gewacht.⁵ Dat was precies wat het 12-jarige zwarte jongetje Deamonte Driver overkwam in 2007 in de VS. Zijn moeder kon geen verzekering betalen en daardoor overleed hij aan onbehandelde kiespijn.⁶

De nieuwe regeling is niet bedoeld als "comfortabele oplossing voor de illegaal", zei minister Klink van VWS tijdens de parlementaire behandeling van de wet in 2008. Zijn woordvoerder voegde daar in juli 2009 aan toe: "Illegalen dragen niet bij aan de solidariteit en verblijven bovendien niet rechtmatig in Nederland."⁷ Met "de solidariteit" doelde hij op het verzekeringsstelsel. Een stelsel waar illegalen doelbewust van worden buitengesloten, want zij mogen zich niet verzekeren. Illegalen zouden juist graag "solidair" zijn. Legalen moeten verplicht "solidair" zijn, want wie geen ziektekostenverzekering heeft, is beboetbaar. Een andere solidariteit is nodig, een die voorbij gaat aan status, papieren en grenzen.

Mariët van Bommel

Noten

1. "Toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor mensen zonder wettelijke verblijfsstatus. Eerste inventarisatie van knelpunten", Breed Medisch Overleg. Zie: www.lampion-website.com
2. "Ziek makende medische bureaucratie", Harry Westerink. Zie: www.gebladerte.nl, Doorbraak-krant 1.
3. "Alle partijen denken over migranten in termen van kosten en baten", Eric Krebbers. Zie elders in deze krant.
4. "Nieuw zorgsysteem werpt veel drempels op voor illegalen", Ellen de Waard en Harry Westerink. Zie: www.gebladerte.nl, Fabel-krant 99.
5. "Ik was er bijna niet meer geweest", Carlinde Broeks. Zie: *Trouw*, 7.5.2009.
6. "Toothache gone wrong", Merrill Goozner. Zie: *Guardian-website* www.guardian.co.uk.
7. "Meer gebitsproblemen bij illegalen", Charlotte Huisman. Zie: *Volkscrant-website* www.volkscrant.nl.

FOTO: RICARDO VAN BOMMEL

Ombudsman veroordeelt politierazzia in de Bijlmermeer

De Nationale Ombudsman heeft de klacht¹ van de actiegroep All included over een grootscheepse politierazzia tegen illegalen² in het café Het Vervolg in Amsterdam Zuid-Oost grotendeels gegrond verklaard. Goed nieuws voor iedereen die geprotesteerd heeft tegen de repressie en het racisme van de vreemdelingenpolitie tijdens de inval.

In de nacht van 15 op 16 juni 2007 was in het café, een uitgaansplek voor met name jonge zwarte bewoners uit de Bijlmermeer, een Afrikaans feest aan de gang. Om 1:30 uur werd het feest ruw verstoord door een enorme politiemacht van zo'n 80 agenten met paarden en honden. "De politie Amsterdam-Amstelland controleert vandaag de bezoekers van deze horecagelegenheid. We hebben juist deze plek gekozen, omdat uit onderzoek blijkt dat dit café een verzamelaarsplaats is van personen die illegaal in Nederland verblijven en zich tevens met diverse vormen van criminaliteit bezighouden", stond te lezen op een door de politie ter plekke uitgedeelde folder. De tekst van de Engelstalige versie van de folder week daar overigens wezenlijk van af. Daarin werd namelijk alleen gemeld dat de politie op zoek was naar "criminelen".

Van alle aanwezige bezoekers - ongeveer 220 - werd de identiteit gecontroleerd. De politie pakte 103 mensen op en sloot er 67 op in illegale gevangenschappen. Uiteindelijk werd er niemand strafrechtelijk vervolgd. "Zorg voor burgers en veiligheid zijn zeer belangrijke punten voor de politie Amsterdam-Amstelland. Op dit moment bereiken ons veel signalen over onveiligheid in Amsterdam Zuid-Oost. Met deze actie dragen wij bij aan de veiligheid in deze wijk", durfde de politie ook nog te beweren in de folder. Het tegenovergestelde was echter het geval. De inval leidde juist tot veel verwarring, woede en onveiligheid onder de bezoekers. In plaats van criminaliteitsbestrijding ging het om een massale illegalenjacht, waarbij de politie de eigen regels en bevoegdheden overtrad.

STIGMATISERING

De publieke verontwaardiging over de inval was terecht groot. Volgens All included heeft de vreemdelingenpolitie misbruik gemaakt van haar bevoegdheden door criminaliteit te willen bestrijden via het vreemdelingenrecht, en niet via het strafrecht. Ook gedroeg de politie zich racistisch. De Ombudsman is dat met de actiegroep eens, zoals blijkt uit het onderzoeksverslag "Illegaliteit of criminaliteit bestrijden?" van 20 augustus 2009. De politie had geen grote groep willekeurige burgers tijdelijk de vrijheid mogen ontnemen om mogelijk in het café aanwezige illegalen op te pakken. Verder meent de Ombudsman dat "de politie in haar uitingen over de actie de in Nederland verblijvende vreemdelingen uit West-Afrika en met name de Nigerianen heeft gestigmatiseerd door zo expliciet en zonder voldoende onderbouwing de aanname te doen dat deze groep overwegend illegaal en crimineel is. Hiermee heeft de politie het in de Grondwet verankerde discriminatieverbod geschonden." Daarmee krijgt de politie een flinke draai om de oren. Maar gelet op het enorm repressieve klimaat tegen illegalen is het onwaarschijnlijk dat de politie dit soort razzia's voortaan achterwege laat. Daar komt bij dat het oordeel van de Ombudsman "rechtens niet afdwingbaar" is. De politie mag in alle vrijheid bepalen wat men met de kritiek gaat doen, dat wil zeggen: niet gaat doen.

Harry Westerink

Noten

1. "Aanklacht tegen politie Amsterdam-Amstelland bij de Nationale Ombudsman".
Zie: All Included-website <www.allincluded.nl>.
2. "Woede over grote razzia tegen illegalen in Amsterdam", Ellen de Waard.
Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 87/88.

+ Boek*

Misbruik van het verleden

"De geschiedenis wordt te hulp geroepen om groepsolidariteit te vergroten, vaak ten koste van het individu, om een slechte behandeling van anderen te rechtvaardigen, en om argumenten voor een bepaalde politiek en bepaalde handelswijzen te ondersteunen", aldus Margaret MacMillan in haar boek "Geschiedenis: gebruik en misbruik". De Canadese historica vindt dat geschiedkundigen mensen weerbaar zouden moeten maken tegen zulke manipulaties. "Kennis van het verleden helpt ons dogmatische uitspraken en al te stellig generaliseren aan te vechten."

MacMillan laat zien dat de geschiedenis vooral veelvuldig wordt misbruikt door dictators en nationalistten om hun strijd, macht en beleid te rechtvaardigen. Haar zeer leesbare boek is eigenlijk een lange opsomming van voorbeelden

van opgelapte nationale verledens, verkeerd aangehaalde gebeurtenissen en regelrecht uit de duim gezogen mythen. Nationalisten maken er het vaakst een potje van door een periode uit de geschiedenis te kiezen, een "gouden eeuw", waarin hun staat of "volk" op z'n grootst en machtigst was. Tegelijk worden andere tijdperken wat weggemoffeld. Dat alles om een beweging te rechtvaardigen die de oude 'glorie' terug moet brengen en vaak ook nog eens landstroken van andere staten opeist. Maar ook in democratische staten wordt de geschiedenis eenzijdig ingezet. Sappig beschrijft MacMillan discussies en opvattingen van rechts tot links in onder meer India, Japan, Turkije, Frankrijk, Canada, Engeland en de VS. Nederland komt niet aan bod, maar een kritische beschrijving van het Nederlandse debat over de noodzaak van kennis van "de vaderlandse geschiedenis" had zeker niet misstaan. Kamerbreed, van de SP tot TON, doet men immers van hartelust mee aan de door MacMillan beschreven onwelriekende traditie.

Ook breekt MacMillan een lans voor een professionele geschiedkunde die wetenschappelijke methoden hanteert en zich niet voor het karretje laat spannen van allerlei belangen. Maar een neutraal historisch onderzoek bestaat natuurlijk niet. Er zijn altijd belangentegenstellingen en het is onontkoombaar voor historici om daar keuzen in te maken. MacMillan zelf doet voornamelijk aan geschiedschrijving van bovenaf. Van "people's history" lijkt ze nooit te hebben gehoord. En feministische, zwarte of homogeschiedschrijving acht ze te beperkt, zo geeft ze aan. Ze lijkt zelf niet echt door te hebben hoezeer haar eigen boek daardoor gekleurd is. Zo verdedigt ze de Koreaanse oorlog en de oprichting van de NAVO. Ze keert zich tegen Chavez en de Chinese visie op Tibet, maar levert geen kritiek op de eenzijdige elitaire geschiedschrijving van Tibetaanse leiders in het buitenland. Ze meent verder bijvoorbeeld dat "niemand" kwaad zag in het schuiven met grenzen tijdens de restauratie (na 1815), of dat er ook "respectabele Duitse staatslieden en generaals" onder Hitler dienden. Maar misschien is het een kniesoor die daar op let. Wie bereid is over haar politieke voorkeuren heen te lezen, kan in Macmillans boek een leerzaam en zelfs vermakelijk lesje geschiednismisbruik vinden. "Geschiedenis: gebruik en misbruik", Margaret Macmillan. Uitgeverij: Mouria, € 18,50. ISBN: 9789045800844.

Eric Krebbers

Alle partijen denken over migranten in termen van kosten en baten

Op 25 augustus 2009 demonstreerde Anti-Fascistische Actie (AFA) tegen onderzoek naar "de kosten" van "niet-westerse allochtonen".

Op 17 juli 2009 stelde PVV-er Sietse Fritsma in een keer maar liefst 79 Kamervragen aan 12 ministeries. Hoeveel kosten "niet-westerse allochtonen" de staat, was de kernvraag. Aan zulke berekeningen doen we niet, antwoordde minister Eberhard van der Laan van Integratie uiteindelijk, ogenschijnlijk gewetensvol. Om vervolgens toch met reeksen cijfers te komen die de staat de afgelopen jaren verzameld heeft. De PVV wil conclusies verbinden aan zulke cijfers, en daarmee aan de zeer breed gedeelde opvatting dat "autochtonen" en "allochtonen" apart bekeken en gemeten moeten worden.

Op 28 mei hadden Wilders, Verdonk en Rutte samen al een motie ingediend met een vergelijkbare vraag om een onderzoek naar "de hoogte van de totale kosten die de massa-immigratie voor de Nederlandse samenleving met zich heeft meegebracht". Fritsma, die in 2008 opzien baarde met zijn boek "De immigratieramp van Nederland", deed het anderhalve maand later dus nog eens dunnetjes over. De rechts-populist vroeg het kabinet om de kosten van "niet-westerse allochtonen" over de afgelopen 5 jaar en schattingen voor de komende 5 jaar. Het Kamerlid bleek opnieuw volkomen geobsedeerd door zijn "migratieramp". Hij gaf de ministeries bij de vragen talloze voorbeelden van kosten die aan "niet-westerse allochtonen" zouden kunnen worden toegerekend. Zo zouden ze "oververtegenwoordigd" zijn in onder meer de criminaliteit, het speciale onderwijs, het bezoek aan de gezondheidszorg en bij de verstrekking van uitkeringen en toeslagen. Daarnaast zouden ze minder belasting betalen en wanbetalers zijn van verzekeringspremies. Extra kosten zouden ook worden gemaakt door de AIVD, die hen immers in de gaten moet houden, en de IND en andere justitiële diensten die hen moeten selecteren en opsluiten, en in het geval van illegalen: uitzetten. Geen potentiële kostenpost bleef buiten beschouwing. Fritsma had zowat overall aan gedacht: kosten van spijbelen, probleemwijken, woningnood, verkeersproblemen en het milieu.

ZEILBOTEN

Wilders en Fritsma hadden de kosten zelf maar alvast uit de losse pols op zo'n 100 miljard geraamd. Als je weet hoeveel "ze" kosten, dan "kun je ook uitrekenen wat het oplevert als je de grenzen vanaf 2010 sluit voor niet-westerse allochtonen. Dat geld kun je in de huidige crisis heel goed zelf in eigen land besteden", redeneerde Wilders strijdbaar. We kunnen bijvoorbeeld alle ouderen in verpleeghuizen een eigen kamer geven, of we stoppen allemaal met werken op ons vijftigste. "Of we hadden iedereen een zeilboot cadeau kunnen doen", zo verkleerde de extreemrechtse volksmenner zijn aanhang. Wilders denkt tegenwoordig sowieso in het groot. In juni zette hij op de Deense tv zijn plannen uiteen om "miljoenen, tientallen miljoenen moslims" te deporteren uit Europa. Rond dezelfde tijd vroeg hij het kabinet hoeveel moslims de Europese landen nu eigenlijk precies tellen, en wat de schattingen zijn voor de toekomst.

Wilders en Fritsma zijn overigens niet de eersten die de precieze kosten en baten van "allochtonen" willen nagaan. Eind jaren 90 becijferde de uiterst rechtse econoom Pieter Lakeman "op de achterkant van een bierviltje" dat 30 jaar migratie Nederland 70 miljard gulden gekost zou hebben.² Duur waren volgens hem vooral hun uitkeringen en onderwijs. Om die uitgaven te financieren moesten de ambtenarensalarissen en uitkeringen steeds omlaag, beweerde Lakeman. In werkelijkheid ging het bij die verlagingen natuurlijk om neo-liberale bezuinigingsoperaties

die niets met migratie van doen hadden. Gemakshalve schreef Lakeman ook maar direct even het fileprobleem en de milieukosten van Schiphol bij op het conto van migranten.

"De immigratie van 10 duizend asielechtparen kost meer dan 8 miljard gulden over de rest van hun leven", schreef Lakeman verder. In 2003 kwam het Centraal Planbureau met net zo'n redenering. Een "allochtoon" die op z'n vijftienvingste naar Nederland komt, zou gemiddeld genomen de rest van zijn leven 43 duizend euro kosten. Kenmerkend voor dit soort harteloze rekensommen is dat nieuwkomers daarin de rest van hun leven - hoe oud ze ook worden - als buitenstaanders beschouwd en berekend blijven.

EUROTEKENS

Veel politici en opiniemakers vielen Fritsma bij. VVD-er Paul de Krom kwam ter ondersteuning direct met een motie waarin hij om een onderzoek vroeg. PvdA-coryfee Paul Scheffer³ riep dat "we" niet aan het debat over kosten en baten kunnen ontkomen, vooral omdat "we" duidelijk moeten krijgen wie "we" nu nog willen toelaten. Elsevier-redacteur Syp Wynia⁴ sloeg direct aan het rekenen en kwam op de proppen met het bedrag van 216 miljard euro dat de migratie "ons" de afgelopen 40 jaar gekost zou hebben. En dit jaar alleen al 12,7 miljard. Geen van alle rechtse stokers zei het met zoveel woorden, maar de impliciete boodschap was bij velen duidelijk: eigenlijk moeten "we" ze er allemaal snel uit trappen voordat de kosten verder uit de hand lopen.

Ook uit meer progressieve hoek viel men Fritsma bij. Zo stond Agnes Kant erop dat de minister Fritsma's vragen gewoon zou beantwoorden. Dat was immers het democratisch recht van Kamerleden, aldus de SP-fractieleidster. Ze zei er nog wel bij dat ze Wilders' motieven niet deelde. Veel wetenschappers en liberalen juichten onderzoek naar de kosten van migratie toe. Maar dan zouden de baten voor de arbeidsmarkt niet vergeten mogen worden, zo schreven ze. En dat gold ook voor de kosten van mensensmokkel, en de opsporing en uitzetting van migranten door de staat. Misschien zou de conclusie dan wel luiden dat migratie financieel gunstig is en dat de toelating van migranten juist geliberaliseerd zou moeten worden, zo werd gezegd met eurotekens in de ogen. Meer migranten betekent immers lagere lonen en meer winst.

Sadik Harchaoui van het multicultureel instituut Forum sprong in de boot bij de liberalen en kwam met een eigen plan voor een onderzoek door de econoom Peter Nijkamp van de Vrije Universiteit. Volgens die hoogleraar leveren migranten "een significant positieve bijdrage aan de Nederlandse economie". Hij wilde af van de "jarenlange angst om de cijfers eerlijk op een rij te zetten". Want na een kosten-batenanalyse kunnen we tenminste een discussie voeren "met de feiten op tafel", meende Nijkamp. Ook PvdA-er Pieter Nieuwenhuijsen zag wel wat in duidelijke cijfers. "Daarover kun je in elk geval zakelijk praten, anders dan over een tsunami aan vreemdelingen, bedreigde nationale identiteit of islamisering." En dat vond ook Alexander Pechtold, die in de Kamer regelmatig stelling neemt tegen Wilders. De fractieleider van D66 toonde zich enthousiast over de PVV-vragen en vond het prima als er onderzoek naar de kosten van migratie gedaan zou worden. "Het goede is dat de PVV voor het eerst geïnteresseerd is in de feiten", meende hij.

FILEPROBLEEM

Er waren ook wat tegengeluiden. Helaas waren de meeste argumenten van critici van nogal technische aard. "Allochtonen" zouden op bepaalde vlakken juist minder duur zijn: ze gaan minder naar medisch specialisten en dure opera's, en profiteren veel minder van de hypotheekaftrek. Meedenkend in de kosten-batenlogica werd er ook geroepen dat zulke berekeningen te gecompliceerd zouden zijn. Hoe zou in godsnaam nagegaan kunnen worden wat de bijdrage is van "niet-westerse allochtonen" aan het fileprobleem? En dan zouden er nog de immateriële bijdragen zijn. "De waarde van mensen laat zich niet in geld uitdrukken. Je hebt naast de economische betekenis ook nog de culturele", zei Femke Halsema. De GroenLinks-fractieleidster liep voorop met apolitieke technische kritieken. De onderzoekers zouden niet weten wat ze meten, "of iets veel of weinig is, want er is geen controlegroep", zo zei ze tegen Fritsma. En: "U bent niet geïnteresseerd in de baten van allochtonen".

Andere critici vroegen zich enigszins guldig af of de kosten van het koningshuis ook niet meegerekend dienden te worden, aangezien die eveneens uit "allochtonen" bestaat. En wat kosten Wilders en zijn PVV het land? Of graaiende bankiers en falende topmanagers? We kunnen die kosten ook maar beter eens nagaan, riepen ze. Op meer serieuze toon werd gevraagd of we dan ook maar gelijk de kosten van bejaarden en gehandicapten moesten nagaan. Het voormalige GroenLinks-Kamerlid Evelien Tonkens was het duidelijkst.

De tegenwoordige hoogleraar burgerschap vond het berekenen van “medeburgers die je reeds hebt toegelaten” volstrekt onacceptabel. Ze achtte Fritsma’s vragen “fascistisch”. Maar “te twisten” viel volgens haar wel weer “over de vraag of je ten aanzien van immigratie kosten-batenanalyses mag maken. We doen het al in zekere mate, door bijvoorbeeld kenniswerkers uit te nodigen en economische vluchtelingen te weren.” De populariteit van selectieve of tijdelijke toelating van arbeidsmigranten op basis van hun rendement voor de BV Nederland neemt zoals bekend snel toe, zeker onder de neo-liberaal gezinde GroenLinksers.⁵ Tijdelijke migratie is stukken goedkoper omdat de opleidingen, eventuele werkloosheidsuitkeringen en oudedagvoorzieningen van migranten daarbij uitbesteed worden aan de landen van herkomst.

CIJFERS

Al met al waren er nauwelijks wezenlijke kritieken te horen. En dat is niet verwonderlijk. In kringen van politici en opiniemakers wordt tegenwoordig vrijwel unaniem strikt binnen nationale kaders gedacht en in termen van de kapitalistische marktlogica en etnische indelingen. Maar het is belangrijk om te beseffen dat kosten-batencijfers over “niet-westerse allochtonen” geen informatie verschaffen over de werkelijke samenleving of de economie, en dat die dus geen afspiegeling vormen van de realiteit. Zulke cijfers worden sowieso pas sinds een aantal jaar systematisch verzameld. Het is daarbij zeker niet zo dat wetenschappers en ministeries overall kant-en-klare cijfers vinden. Integendeel, zulke cijfers moeten actief geproduceerd worden. Wetenschappers en ambtenaren hebben eerst onderling regels moeten afspreken over wie men als “autochtoon” en wie als “allochtoon” beschouwt. “Allochtonen” zouden mensen zijn van wie minimaal een ouder in het buitenland geboren is. Omdat die indeling onvoldoende aansluit bij het gewenste neo-koloniale wit-zwart onderscheid, heeft men aan de categorie “allochtoon” nog het labeltje “niet-westers” toegevoegd. Zo worden alle individuen uit de Derde Wereld, van Marokko en Turkije tot Afghanistan en Somalië, rijk en arm, man en vrouw in de cijferreeksen tot één groep gebombardeerd. Of ze nu gisteren zijn gearriveerd of hier geboren zijn en ouders hebben die ook al vrijwel heel hun leven hier wonen. En zo worden de witte Nederlanders terloops eveneens tot een groep gekneed.

Alle ambtenaren en onderzoekers moeten tegenwoordig netjes op vrijwel al hun formuliertjes invullen wat de etniciteit van hun ‘cliënt’ of ‘respondent’ is. En zo weten de opdrachtgevers systematisch een racistisch beeld van een samenleving te creëren, en zelfs op den duur de samenleving zelf te sturen richting die tweedeling van “autochtonen” en “allochtonen”. Cijfers zijn cijfers, menen ook veel rechtse economen, zoals voormalig PvdA-Tweede Kamerlid Flip de Kam die ook enthousiast reageerde op de vragen van Fritsma. Maar dat is onzin: objectieve cijfers over bijvoorbeeld “inkomensklassen” zijn onvergelijkbaar met cijfers op basis van subjectieve culturele indelingen als “autochtoon-allochtoon”.

Overigens mag zelfs aan harde economische cijfers maar een beperkte betekenis gehecht worden. Een belangrijk deel van de Nederlandse economie draait op legale en illegale migranten. Zonder hun bijdrage zou de rest nauwelijks functioneren. Zonder plukkende arbeiders zou er bijvoorbeeld geen tuinbouw mogelijk zijn en geen export van groente, fruit en bloemen. Maar omdat ze uiterst weinig betaald krijgen, lijkt de bijdrage van migranten aan deze lucratieve industrie in de financiële statistieken zeer beperkt.

BEVOLKINGSPOLITIEK

Veel critici toonden zich terecht verolgen over het berekenen van mensen. En zo openlijk als Wilders en Fritsma voorstaan, gebeurt dat natuurlijk niet vaak. Maar kosten-batenanalyses liggen in principe aan de basis van vrijwel elk beleid dat betrekking heeft op de bevolking. Men zou in die zin kunnen spreken van een voortdurend personeelsbeleid van de BV Nederland, van bevolkingspolitiek.⁶ In dienst van de economie proberen moderne staten namelijk voortdurend hun bevolking zodanig te manipuleren dat die enerzijds minder kost en anderzijds productiever is. Migratiebeheersing is er zo bijvoorbeeld op gericht om onproductieve migranten te weren en productieve binnen te halen. Niet het belang van de migrant of vluchteling staat dus centraal, maar dat van de BV Nederland.

En datzelfde principe geldt eigenlijk voor ons allemaal. Uiteindelijk wordt nooit het belang van de bevolking centraal gezet - want dat gebeurt in principe alleen in socialistische samenlevingen - maar enkel dat van het kapitaal, van de BV

Nederland. We leven immers in een kapitalistische maatschappij. Op alle inwoners van Nederland wordt voortdurend druk uitgeoefend om productiever te worden. We moeten bijvoorbeeld allemaal hard werken, voortdurend bijleren en gezond blijven, en als we werkloos worden, worden we gedwongen om zo snel mogelijk weer te “integreren” in de arbeidsmarkt. En dat geldt via de gedwongen inburgering ook voor migranten. Het berekenen van mensen doet natuurlijk in eerste instantie denken aan nazipraktijken, aan slavenhandelaren en mensenhandelaren, maar moderne kapitalistische staten doen uiteindelijk hetzelfde, zij het met meer of minder subtiele individuele economische en repressieve drukmiddelen. De parlementaire critici van de PVV-vragen hebben daar natuurlijk in principe geen probleem mee als bestuursleden van de BV Nederland.

DICTATORS

Het aantrekkelijke van kosten-batenberekeningen voor rechts is ook dat ze de sociale, politieke en historische context van migratie wegsnijden en de aandacht fixeren op in principe betekenisloze financiële tabellen. Geen kritiek op het koloniale verleden dat armoede heeft gecreëerd in veel van de landen van herkomst. Geen kritiek op de vernietigende kapitalistische en patriarchale wereldorde die grotendeels ten grondslag ligt aan de wereldwijde migratiestromen. Geen kritiek ook op de netto geldstromen van de arm gemaakte naar de rijk geworden landen, noch op de afbraak van de sociale voorzieningen in Derde Wereld-landen onder druk van de Wereldbank, het IMF en de WTO, instituten waar rijke landen als de BV Nederland het voor het zeggen hebben. Om nog maar te zwijgen over de lage lonen in de wereldmarktfabrieken in Derde Wereld-landen die goedkoop voor rijke landen produceren, over het dumpen van giftig afval daar, over wapenleveranties aan dictators, over oorlogen waar de BV Nederland gretig aan mee doet, over verwoestijning als gevolg van de door rijke landen veroorzaakte klimaatverandering. En ga zo maar door. Allemaal redenen voor migratie en vluchten. Deze gigantische kosten, of beter gezegd: politieke misstanden, zouden ingewreven moeten worden bij elke politicus en opiniemaker die durft te praten van kosten-batenanalyses over migratie.

Het kabinet geeft geen berekeningen, antwoordde minister Van der Laan uiteindelijk in september. “Wij evalueren geen burgers, wel beleid”, schreef hij onder Fritsma’s vragen. Maar daaronder ging hij pagina’s lang verder met talloze tabellen en grafieken over de kosten van “niet-westerse allochtonen”. Veel van de vragen konden kennelijk via bestaande onderzoeken en statistieken gewoon beantwoord worden. Zo ver staat de denkwereld van de PVV kennelijk niet af van de rest van de politiek en het bestuur van de BV Nederland.

Maar als rechtgeaarde rechts-populist zocht Wilders vanzelfsprekend direct weer het schaduwgevecht met “Den Haag” op. “De kiezers mogen blijkbaar niet weten wat de massa-immigratie kost”, riep hij verontwaardigd. En hij eiste een onderzoek naar de kosten van “allochtonen”. Maar dat lijkt er niet van te komen. Want twee weken later werd de motie van VVD-er De Krom, waarin om zo’n onderzoek werd gevraagd, niet aangenomen. Op 5 oktober presenteerde de PVV daarop de website <watkostdemassaimmigratie.nl>. Op de hoofdpagina van de site citeert de partij dankbaar de uitkomst van de rekensom van Elsevier-redacteur Wynia. Om vervolgens iedereen uit te nodigen tips te geven over kosten van “allochtonen” waar de PVV zelf nog niet aan gedacht had. Binnen een paar uur hadden honderden racisten hun zegje al gedaan.

Eric Krebbers

Noten

1. “PVV-er Fritsma schuimbekt over “criminele allochtonen””, Harry Westerink. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 89/90.
2. “Afrekenen met migranten en gehandicapten”, Eric Krebbers. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 35.
3. “Paul Scheffer en het verlangen naar witte babies”, Eric Krebbers. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 92.
4. “Wekelijks afrekenen met migranten en werklozen”, Eric Krebbers. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 68.
5. “Plannen voor beperking van migrantenrechten groeiend populair”, Eric Krebbers. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 63.
6. “Bevolkingspolitiek”. Zie: <www.gebladerte.nl>, Gebladerte-brochure 20.

+ Roek* Internet-nazi's

Onlangs publiceerde het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) het onderzoek “Rechtsextremisme op het internet” van J. van der Krogt naar extreem-rechtse uitingen op het Nederlandse deel van internet en wat daar tegen ondernomen kan worden. Sinds de tweede helft van de jaren 90 ontwikkelt het internet zich in een razendsnel tempo. Sinds haar oprichting ontvangt het MDI een groeiend aantal meldingen van discriminatie. Veel daarvan is strafbaar. Het MDI hanteert een reeks begrippen die extreem-rechts karakteriseren, zoals nationalisme, racisme, ethnocentrisme, anti-democratie en het streven naar een sterke staat. Voor het onderzoek heeft Van der Krogt 114 websites onderzocht en onderverdeeld in twee categorieën: sites met een nazistisch en sites met een “klassiek extreem-rechts” karakter. De nazistische websites bevatten veel meer strafbare uitingen en hebben een opruiende en radicaliserende invloed op hun gebruikers. Dat uit zich in extreem-rechtse activiteiten buiten het internet, het zogenaamde “offline leven”. Electoraal hebben nazistische en andere traditioneel extreem-rechtse partijen momenteel weinig succes, maar op internet en op straat roeren de aanhangers ervan zich steeds meer.

Iedere uiting op internet is uniek in woord en context. Bij ieder geval moet een afweging gemaakt worden of de extreem-rechtse uiting strafbare discriminatie is. Als dat inderdaad het geval is, dan moet vervolging worden ingesteld. Vaak is dat niet makkelijk omdat de beheerders van een aantal websites die in Van der Krogt's onderzoek betrokken zijn, hun identiteit verborgen houden. Er wordt weinig toezicht gehouden op de juistheid van gegevens die websitebeheerders aan providers aanleveren. Maar in de gevallen van de extreem-rechtse websites Holland Hardcore en Stormfront vormde anonimiteit gelukkig geen garantie voor het uitblijven van vervolging. Het MDI-rapport is een aanrader voor anti-fascisten, en voor iedereen die zich zorgen maakt over de gevaren van de nadrukkelijke aanwezigheid van extreem-rechts op internet.

“Rechtsextremisme op het internet”, J. van der Krogt. Zie: MDI-website <www.magenta.nl>.

Roel Nagel

De Wet Inburgering is een gedrocht dat gevoed wordt met gebakken lucht

“Allochtonen” moeten beter inburgeren, zo roepen politici, opiniemakers en ambtenaren al jaren. Ze maken er voortdurend veel heisa om. Het is inderdaad prima als mensen Nederlands leren, maar de huidige praktijk van de gedwongen inburgeringscursussen is een gedrocht waar vooral de opleidingsinstituten (financieel) wijzer van worden.

Samen vechten voor gelijke rechten blijft de beste manier om te integreren.

Minister Eberhard van der Laan van Wonen, Wijken en Integratie hief deze zomer zijn vinger tegen gemeenten die hun inburgeringsquota niet halen. Vijftigduizend inburgeraars zouden er in 2009 moeten zijn, maar als het er straks in totaal 35 duizend worden, is het al heel wat. Sommige gemeenten schopten de bal terug naar de minister. Het aantal mensen dat ze moeten inburgeren zou “belachelijk hoog” zijn. Daar zit wel wat in, maar gemeenten hebben vaak zelf zulke hoge aantallen aan het rijk doorgegeven.

BEHOEFTIGEN

Toen de Wet Inburgering in 2007 van start ging, leken die getallen nog niet zo hoog, gezien de grove samenstelling van het Bestand Potentiële Inburgeraars (BPI) dat de IB-groep opstelde. De gemeente Wageningen kreeg bijvoorbeeld van de IB-groep een bestand met daarin de namen van 2.600 mensen. Daarvan bleken er heel veel uiteindelijk niet inburgeringsplichtig. Nu heeft de gemeente het gemunt op 350 inburgeraars tot het eind van 2009. In juli stond de teller op 212 binnengehaalde inburgeraars, 60 procent van het streefaantal. Van die 350 zijn er overigens ook veel niet inburgeringsplichtig. Die worden door gemeenten gemakshalve tot “inburgeringsbehoef-tigen” gebombardeerd.

Gemeenten hebben de grootste moeite om die “inburgeringsbehoef-tigen” naar de cursussen te krijgen. Deze mensen hebben weliswaar de Nederlandse nationaliteit, maar ze zouden onvoldoende Nederlands spreken, te weinig kennis van de Nederlandse samenleving hebben en er “niet aan meedoen”. De groep zou vooral bestaan uit vrouwen die van hun echtgenoten geen Nederlands mogen leren. Nu zal dat vast wel eens voorkomen, maar veel van de “inburgeringsbehoef-tigen” die zo worden benaderd voelen zich eerder beledigd dan aangesproken. Een Wageningse ondernemster die na jaren wachten in de asielpcedure druk bezig is met haar bedrijf, werd bijvoorbeeld ondervraagd of haar man haar niet tegenhield om naar de inburgeringscursus te gaan. Ze antwoordde dat ze niet wist waar ze de tijd vandaan moest halen voor die cursus. Zoals alle andere “weigeraars” werd de vrouw bedreigd met boetes door de ambtenaar van Sociale Zaken die is belast met de inburgering. De huisbezoeken die de Wageningse welzijnskoepel Welvada aflegt in opdracht van de gemeente geven ook een ander beeld dan het cliché van de thuis vastgehouden vrouw of de volledig buiten de samenleving staande “allochtoon”. Veel van de bezochte “potentiële inburgeraars” deden niet open omdat ze niet thuis waren, maar druk aan het werk.

POLEN

De Tweede Kamer hekelt Van der Laan om de achterstanden bij de inburgering, maar wil er nog een schepje bovenop doen en ook Polen verplichten tot inburgering. EU-regels maken dat onmogelijk, maar daar trekt men zich in Den Haag al twee jaar niets van aan. In 2007 wilden de regeringspartijen CDA en PvdA de EU-regels al omzeilen en de Polen alsnog verplicht laten inburgeren met behulp van de leerplicht. Wanneer de Poolse kinderen een taalachterstand blijken te hebben, geldt de leerplicht ook voor hun ouders, vonden ze. “De overheid kan ingrijpen wanneer ouders hun kinderen niet goed opvoeden”, zei CDA-Kamerlid Madeleine van Toorenburg. “U moet een list verzinnen”, zei ook Paulus Jansen namens de grootste oppositiepartij SP. Van der Laan laat nu onderzoeken of een wijziging van de Europese wet mogelijk is. Anders moeten Europeanen verplicht kunnen worden tot inburgering via de verbrede leerplicht, vindt hij.

De meeste Polen werken de hele week, vaak meer uren dan hun Nederlandse collega's. Op zondag krijgen velen dan nog cursussen over bijvoorbeeld de veiligheid op het werk. Wanneer zouden ze die inburgeringscursus moeten volgen? Volgens de Poolse journalist Jan Minkiewicz zijn de oproepen van de Kamer en van Van der Laan een reactie op de hetzes van Geert Wilders, niet op de werkelijkheid van de Poolse arbeidsmigranten. Polen behoren volgens

hem tot de groeiende groep van pendelende en nogal rechteloze arbeiders. Net als andere migranten willen Polen best Nederlands leren als ze hier blijven, maar wat ze dan nodig hebben is tijd en ruimte om de taal te leren. De kinderachtige en vernederende opbouw van portfolia - “verzamel handtekening van omstanders of beambten als bewijs dat je een strippenkaart kunt kopen” - en de indoctrinatie via het onderdeel “Kennis van de Nederlandse samenleving” van de inburgeringscursus moeten weg.

APARTHEID

“Allochtonen” die wel naar de inburgeringscursus komen, krijgen ook kritiek van menig politicus. Inburgeringsklassen met alleen vrouwen lagen deze zomer onder vuur van met name de VVD. Dat de verantwoordelijke wethouder in Utrecht niet meteen overstag ging, leidde tot absurde verwijten en beschimpingen als “apartheid”. Een enkele klas bestaat inderdaad enkel uit vrouwen. Behalve dat het soms praktisch zo uitkwam, zijn er ook vrouwen die van hun man, of hun versie van hun geloof, niet met mannen in één klas mogen. Dat is een slechte zaak. Maar er zijn ook vrouwen die gewoon liever met vrouwen in de klas zitten. “Ik heb met mannen in een taal cursus gezeten op het ROC”, zegt Razije in Utrecht. “Die moesten lachen als ik een fout maakte. Dat vind ik moeilijk. Daar word ik verlegen van. En dan durf ik minder iets te zeggen. Met alleen vrouwen kan ik me beter concentreren en leer ik sneller.”²

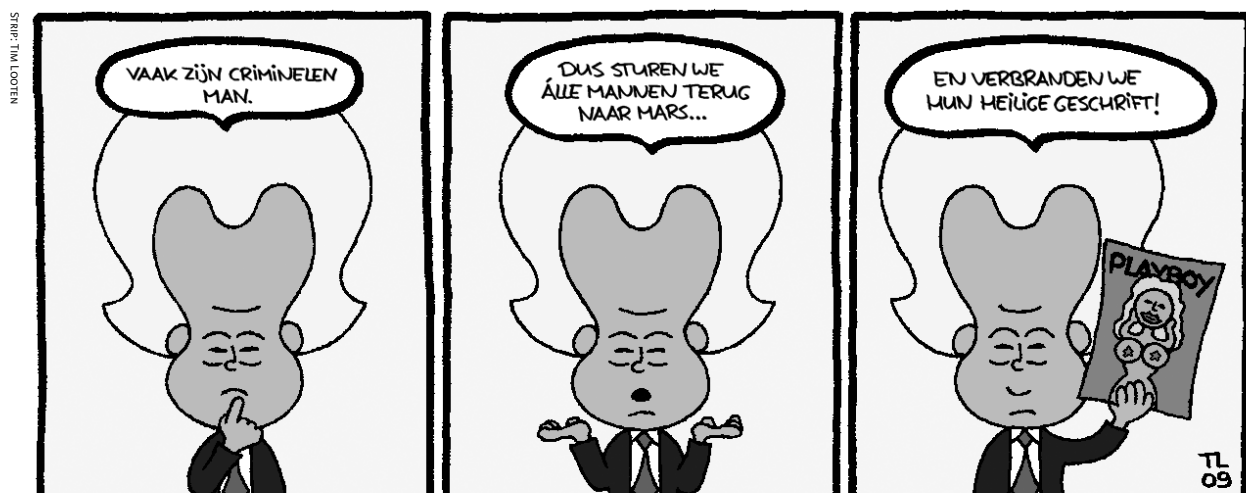
Het gaat erom dat vrouwen hun eigen keuzes kunnen maken. Een overheid moet vrouwen niet verplichten om gescheiden in te burgeren, maar ook niet verbieden om met alleen vrouwen een traject te volgen. Zeker niet wanneer de vrouwen verplicht zijn om het inburgeringsexamen te behalen. En als het eraan moet bijdragen dat vrouwen zich beter kunnen bewegen in de samenleving, zou een vrouwenklas een opstap kunnen zijn voor vrouwen die anders niet komen. Maar dat zijn natuurlijk slechts theoretische bespiegelingen, omdat er van vrijwilligheid weinig sprake is bij de Wet Inburgering. Die kent immers een verplichting tot inburgeren.

SCHOONMAKEN

In gemeentepannen worden werklozen die tevens “inburgeringsbehoef-tigen” zouden zijn, verplicht om inburgeringscursussen te volgen op straffe van sancties in het kader van de Wet Werk en Bijstand. “Gemeenten hebben sinds 1 januari de mogelijkheid om inburgeraars te verplichten een aangeboden inburgeringsprogramma te aanvaarden. Dit biedt de mogelijkheid het aanvaarden en volgen van een inburgeringscursus waar nodig af te dwingen”, meldt Van der Laan.³ De gemeente Utrecht heeft een brief gestuurd naar 1.300 “allochtonen” die een bijstandsuitkering krijgen. De aangeschreven groep is niet verplicht om in te burgeren, maar als ze weigeren worden ze wel gekort op hun uitkering. “Deze mensen zijn inburgeringsbehoef-tig”, meent de gemeente. “Als ze inburgeren, voorkomen we een sociaal isolement van deze groep.” Zo wordt inburgering gebruikt als instrument om “allochtonen” te integreren in de arbeidsmarkt. Verantwoordelijk PvdA-wethouder Marka Spit is daar helder over. “We willen een sanctiemiddel kunnen inzetten om mensen naar de arbeidsmarkt te leiden.”⁴

In Wageningen moeten 100 van de 350 inburgeraars een “dual traject” volgen: inburgering gecombineerd met een re-integratietraject. Gemeenten krijgen duizend euro extra van het rijk - “een participatiebonus” - voor elke inburgeringsvoorziening die zij dual aanbieden.³ Werklozen staan niet allemaal te springen om in deze werktrajecten gedwongen te worden. In Zwolle worden inburgeringscursussen aangeboden in samenwerking met de vakbond CNV en schoonmaakbedrijven, gericht op werk in de schoonmaaksector.⁵ Schoonmaken moet natuurlijk ook gebeuren, maar het wordt slecht betaald en biedt weinig perspectief op ander werk.

BORN 2b WILDers

Meer strips in deze reeks op <www.maroc.nl>.

www.doorbraak.eu

MAATWERK

Wanneer de overheid "allochtonen" zo verplicht tot inburgeringscursussen, zouden ze daarmee minimaal een echte startkwalificatie voor de arbeidsmarkt moeten kunnen halen en niet automatisch naar de laagbetaalde baantjes toegeleid moeten worden. De inburgeringscursussen zijn officieel steeds meer 'maatwerk'. In de praktijk zijn ze vaak echter zo gestandaardiseerd dat moeilijk lerende mensen soms nauwelijks mee kunnen komen, en makkelijk lerenden ver onder hun niveau les krijgen en achter de computer geplaatst worden om zelf maar wat uit te zoeken. De inburgerbureaus strijken daarmee ondertussen wel flinke sommen geld op per inburgeraar.

Gemeenten die te weinig inburgeraars weten binnen te halen, krijgen op hun kop van Van der Laan en gaan daarom steeds verder om de inburgeringsklassen vol te krijgen. Zo biedt Alphen aan den Rijn 50 euro tipgeld voor het aanbrengen van een inburgeraar,⁶ zet Wageningen de welzijnsorganisatie Welvada in om mogelijke inburgerplichtigen en "inburgeringsbehoefte" thuis te bezoeken, en kort Utrecht dus op de bijstandsuitkering van wie niet komt opdagen. Landelijk blijken 80 duizend inburgeringsplichtigen nog geen aanbod voor een cursus te hebben gehad. De achterstanden liggen dus niet alleen aan de wegblijvers. Maar dat "allochtonen" wegblijven is in heel veel gevallen wel verklaarbaar. Nieuwe inwoners van Nederland krijgen vaak laagbetaalde baantjes, zoals in de schoonmaak. Als je daar 50 uur per week mee kwijt bent, blijft er weinig tijd over om nog 9 uur lang inburgeringscursussen te volgen.

MIDDELMATIG

De "doelgroep" is gebaat bij een aanbod van goede gratis taallessen, maar krijgt een vaak middelmatig niveau van taalonderwijs en wordt geïndoctrineerd hoe men zich in Nederland moet gedragen. En dat alles omdat ze niet de Nederlandse nationaliteit hebben en zodoende volgens de Wet Inburgering inburgeringsplichtig zijn. Of omdat ze tot "allochtoon" zijn bestempeld en niet genoeg zouden meedoen aan de Nederlandse samenleving en dus "inburgeringsbehoefte" zouden zijn. De Wet Inburgering is een gedrocht dat door politici wordt gevoed met gebakken lucht. De vraag is of er ook georganiseerd verzet gaat ontstaan, nu sancties tegen weigeraars steeds meer mensen gaan treffen.

Willem Slaapmaat

Noten

1. "Kamer houdt vast aan inburgering Polen". Zie: De Pers-website <www.depers.nl>.
2. "Les is gewoon leuker zonder mannen", Charlotte Huisman. Zie: De Volkskrant, 10.9.2009.
3. Zie: bijlage bij Nieuwsbrief Deltaplan Inburgering, september 2009. Zie: VROM-website <www.bioveiligheid.nl>.
4. "Geen inburgering, minder uitkering", Charlotte Huisman. Zie: De Volkskrant, 23.09.2009.
5. "CSU en gemeente Tilburg werken samen aan inburgering en participatie". Zie: CSU-website <www.csu.nl>.
6. "Bedenklijke methoden om inburgeringsplichtigen op te sporen", Willem Slaapmaat. Zie: <www.gebladerte.nl>, Doorbraak-krant 1.

Hindernissen bij de opbouw van verzet tegen de Wet Inburgering

Doorbraak heeft een bescheiden meldpunt tegen de Wet Inburgering, onder meer om op de hoogte te raken van ervaringen met de wet. Het meldpunt zou op den duur uitgebouwd kunnen worden tot een overleg met allerlei mensen die last hebben van de inburgeringsplicht. In de praktijk blijkt het lastig hen te organiseren. Dat hangt samen met een reeks kwesties, zoals:

- ▶ dat inburgeringsplichtigen fikse boetes krijgen als ze het inburgerings-examen niet halen binnen de vastgestelde drieënhalve jaar;
- ▶ dat ontevreden inburgeraars zo snel mogelijk van de cursus af willen zijn, wat het opbouwen van een langduriger strijd rondom het thema bemoeilijkt;
- ▶ en dat Doorbraak niet met alle ontevreden inburgeraars uit de voeten kan. Ook vanuit conservatieve en extreem-rechtse hoek kunnen - deels terecht - bezwaren klinken tegen de inburgeringsplicht, bijvoorbeeld van Grijze Wolven die willen dat Turken niet (te veel) vernederlandsen, maar 'trotse' Turken blijven.

De kans op verzet is wellicht het grootst bij "inburgeringsbehoefte", zoals de werklozen die dreigend worden aangeschreven door de gemeente Utrecht. Die hebben de Nederlandse nationaliteit en lopen dus niet het risico hun verblijfsvergunning te verliezen als ze het inburgeringsexamen niet halen. Maar als ze in de bijstand zitten, lopen ze wel weer het risico gekort te worden op hun uitkering. Doorbraak hoopt dat er mensen te vinden zijn die op durven te komen voor hun rechten, en weigeren om via de Wet Werk en Bijstand in de Wet Inburgering gekieperd te worden.

Wat schrijft rechts?

In de obscure blaadjes van extreem- en populistisch rechts komt hun ware aard naar boven. Haat tegen niet-westerse migranten en Joden voert de boventoon. Daarbij geven de publicaties een aardig kijkje in het verknipte leven van menig bruinhemd: onderlinge ruzies zijn aan de orde van de dag.

O mijn hemel! De kledingketen MEXX maakt reclame in het Engels! Dat mag niet van de **Stichting Taalverdediging**. De stichting roept een ieder dan ook op om "niets meer te kopen bij deze afschuwelijke winkelketen". Maar zelfs in de eigen nieuwsbrief spuit een vaste lezer via een ingezonden brief de nodige kritiek op de doorgeslagen taalpuristen. De stichting zou tegenwoordig "onbegrijpelijke alternatieven" voorstellen voor Engelse woorden die al danig "ingeburgerd" zijn. Zo spreekt de stichting over "africhter" als men "trainer" bedoelt, en over "terugweerslag" waar het over "reactie" gaat. De vaste lezer vindt dit "potsierlijk". Daar sluit ik me van ganser harte bij aan.

Volgens het periodiek **De Nationale Amsterdammer**, van oudgediende Wim Beaux, bestaan Turkse en Marokkaanse Nederlanders gewoonweg niet. Die termen staan namelijk niet in "de dikke Van Dale" en daardoor zou er geen sprake kunnen zijn van "deze wezens". Deze taalkundige Endlösung mag dan wel weinig kosten, maar levert de gemiddelde extreem-rechtser natuurlijk niets op: die draait immers het liefst eigenhandig de gaskranen weer open. Ook Joden komen er weer bekaaid vanaf in het periodiek. Die zouden achter de Russische revolutie zitten en complotteren tegen "het christelijke onderwijs". Er verandert ook nooit wat bij extreem-rechts.

Wim Beaux maakt praatjes.

Ook de christenfanaten van **Schreeuw om Leven** komen op de proppen met de meest kolderieke nonsens. Volgens de anti-abortusactivisten "is de evolutie een leugen" en "een onmogelijkheid" waarmee mensen het "Woord van God" willen "ontkrachten". Er zou gewoonweg "geen bewijs voor de evolutie zijn". Daarentegen zou de wetenschap "steeds overtuigender laten zien dat God de Schepper van de aarde moet zijn". Nog even, en ze verklaren de aarde ook weer plat. Schreeuw om Leven kapittelt EO-kopstuk Andries Knevel, omdat die openlijk zijn vraagtekens bij het scheppingsverhaal zet. Hij wordt dan ook uitgenodigd door Schreeuw om Leven om gezamenlijk "Bijbelstudie" te doen en weder te keren in de schoot van God. O mijn God!

Onlangs bracht de **Nationale Socialistische Aktie** (NSA) een brochure uit, getiteld "Tegen de bourgeoisie en het fascisme". Daarin legt de club uit waarom zij, als nationaal-socialisten, nu juist "anti-fascisten" zijn. Wablief? In het kort komt deze dwaze stellingname voort uit onderlinge bonje tussen nationaal-socialisten en fascist. Nationaal-socialisten zijn van mening dat de staat er is voor "het volk". Fascisten zijn van mening dat "het volk" er is voor de staat. Daarnaast hebben de Italiaanse fascist onder leiding van Benito Mussolini in de oorlog te weinig Joden vernietigd - in de ogen van de nationaal-socialisten dan - en zie daar: een schisma is geboren en beide kampen kibbelen wat af over de vraag wie nu de langste piemel heeft. De nationaal-socialisten komen zelfs tot de bizarre conclusie dat ook Adolf Hitler "een absolute anti-fascist" was, omdat ook hij het niet eens geweest zou zijn met Mussolini's halfwassen aanpak van de "volksvreemde elementen". Enfin, genoeg gelachen, of gehuild...

In **StaVast**, uitgave van het **Oud Strijders Legioen** (OSL), wordt enige afstand genomen van de PVV, ook wel bekend als de seculiere polder-Taliban uit de Limburgse mergelgrotten. Geert Wilders heeft volgens de oud-strijders, van wie sommigen zich op de uiterste rechterflank van de VVD oriënteren, "gemakkelijk praten". Hij moet nog maar bewijzen wat "hij en de zijnen ervan zouden bakken". Het stoort de kritische oud-strijders vooral dat Wilders eigenlijk alleen maar tegen de islam aanschopt. Daar is het OSL het inhoudelijk veelal wel mee eens, maar Wilders zou zich ook meer op andere beleidsterreinen moeten laten gelden. Ook voormalig LPF-er Mat Herben haalt in StaVast hard uit naar Wilders. De PVV ontwikkelt zich volgens hem naar "een onemanshow", en Wilders zou "potentiële bondgenoten als de VVD en TON onheus bejegenen" en "meedogenloos" tegen hen zijn. Dat maakt de vorming van een rechtse coalitie er natuurlijk niet makkelijker op.

In **Wij Europa**, haatschrift van de **Nederlandse Volks Unie**, droomt leider Constant Kusters van zetels in de Tweede Kamer. Hij wil zich dan hardmaken voor bezuinigingen op ontwikkelingshulp en op inburgeringscursussen, iets waar andere partijen overigens ook al voor pleiten. Eenmaal in de Tweede Kamer zal Hitler, excuus, Kusters dan ook ongetwijfeld pleiten voor een verlaging van de importtarieven voor Zyklon B, zodat hij af kan maken waarmee zijn roerganger ooit begonnen was. Gelukkig zijn de meeste dromen bedrog, zong zanger Marco Borsato al eens. In Wij Europa wordt wederom een "lijst van wanbetalers" afgedrukt. Dat is een lijst van mensen die hun contributie aan de partij niet voldaan hebben. En wederom ben ik de rotste niet om die namen ook nog eens hier af te drukken, zodat de mensheid tot in de lengte der dagen zal weten dat die mensen lid van een nazi-partij zijn geweest: Jeroen van Baarsen, Michel Bouwens, Nando van der Heide, Raymond Jansen, Florens van der Kooi en Edwin Kunst. Succes met het zoeken naar werk!

In Wij Europa stellen zich voorts twee nieuwe "kringleiders" van de NVU voor. De ene heet Frank Folkerts uit de provincie Utrecht. Hij heeft niet zoveel te melden, maar zijn hobby is naar eigen zeggen "het spotten van vliegtuigen op Schiphol". Interessant. De nieuwe "kringleider" voor Overijssel is Gerard Bruins. Dat is ook al een bizar figuur. Hij komt "oorspronkelijk uit de kringen van de SGP" en je kunt hem naar eigen zeggen elke zondag vinden "in een Hersteld Hervormde Kerk". En zo is maar weer aangetoond dat elke christelijke familie wel een zwart schaap telt. De godsdienstwaanzinnige Bruins "geloofd in een God die schepper is van raciale diversiteit". Ook meent hij dat drugsgebruik, abortus en het homohuwelijk "Bijbels verwerpelijk" zijn. Als straf voor die "decadentie" zou God "de islamisering" over Nederland "afgeroepen" hebben. Hoeveel idioten kan een neo-nazistische partij eigenlijk herbergen? Dat is iets wat ik me dan weer afvraag.

Gerrit de Wit

Strijd om de vrijheid

FOTO: ERIC KREBBERS

Binnen het neo-liberale discours wordt voortdurend nadruk gelegd op individuele vrijheid. Het fundament van de moderne westerse maatschappij berust voornamelijk, zoals we hieronder nader zullen verklaren, op een illusionair vrijheidsbeeld. Voordat we daar verder op ingaan, moet gezegd worden dat vrijheid vandaag de dag geïnterpreteerd wordt als iets dat buiten ons ligt. Deels klopt dat ook. Economische vrijheid en vrijheid van bewegen zijn zeer waardevol voor iedereen die vrijheid koestert. Maar net zo belangrijk is de vrijheid die in onszelf ligt. Daarmee wordt bedoeld dat het niet alleen belangrijk is dat iemand zijn of haar mening mag geven, maar ook dat diegene vanaf het begin vrij is om onafhankelijk en zonder enige belemmering te denken. Om een eigen mening te vormen en zich vrij te voelen om zich daarin te ontwikkelen. Want hoewel men tegenwoordig de mond vol heeft over kritische en mondige burgers en eigen keuzen, wordt elke reële poging daar naar toe onderworpen aan manipulatie, controle en uiteindelijk vernietiging van zelfontplooiing en zelfverwezenlijking. Zonder dat proces doorgemaakt te hebben mist een individu elke basis en zal hij of zij keuzen maken die onderhevig zijn aan manipulatie en lijden aan een gebrek aan originaliteit.

SHOCKTHERAPIE

In haar boek "Shock Doctrine" beschrijft Naomi Klein hoe shocktherapie werd toegepast om het geheugen onder controle te krijgen door het als geheel te wissen en weer te herschrijven via het constant herhalen van een cassetteband. Ze beschrijft de ervaringen van mensen die het slachtoffer werden van deze 'therapie', en concludeert dat - hoe gruwelijk deze experimenten ook waren - men er uiteindelijk niet in slaagde om het menselijk geheugen geheel te wissen. De oude herinneringen kwamen later weer terug, zij het in een zeer gefragmenteerde vorm. Het lijkt onmogelijk om "het vrije denken" geheel onder controle te krijgen en te herladen met externe informatie. Klein beschrijft verder zeer uitvoerig hoe de sociale bewegingen in Latijns-Amerika in de jaren 70 en later in Irak zeer doordacht en planmatig onder controle werden gebracht door shock te creëren, om uiteindelijk de samenleving met een nieuwe economische en politieke doctrine te herstructureren.

Los van zulke gruwelijke en grootschalige experimenten, worden we dagelijks geconfronteerd met meer verfijnde methoden die hetzelfde doel dienen, namelijk het vrije denken onderdrukken. Een goed voorbeeld is hoe wordt omgegaan met informatie en kennis. We leven in een tijd waarin we voortdurend gebombardeerd worden met een storm aan informatie. We hoeven maar op een knop te drukken en er verschijnen duizenden sites of honderden kanalen. Maar deze groei aan informatie leidt niet tot een toename van onze kennis. De meeste mensen weten heel erg weinig en laten zaken als economie en politiek over aan professionals. En die zien kans om zelfs de makkelijkste kwesties zo ingewikkeld te maken dat we er moe van worden en er liever niet over willen nadenken. Zo ontstaat er een soort simplisme waarbij alles te ingewikkeld en moeilijk lijkt om ons ermee bezig te houden. En daardoor krijgen mensen ook nooit de mogelijkheid om zich te ontwikkelen tot volwaardige persoonlijkheden die stoelen op innerlijke kracht en vaardigheden, en die in staat zijn om vrij te kunnen denken om van daaruit meningen te kunnen formuleren. Het mag daarom eigenlijk geen verbazing wekken dat programma's als "Big Brother" door miljoenen tv-kijkers gevolgd werden, ook al deed de populariteit toentertijd zelfs de makers versteld staan. In de neo-liberale ideologie is kennis in principe verbonden aan de economie. Dat betekent dat mensen alleen kennis mogen en kunnen opdoen met als doel geld verdienen. Onze kennis is voornamelijk een koopwaar. Hoe meer geld je hebt, des te meer kennis je kunt kopen. En we verkopen ook onze eigen kennis weer om geld te verdienen. Kennis is er niet in de eerste plaats om onszelf te ontwikkelen of om de wereld om ons heen

beter te begrijpen. Nee, kennis hebben we nodig om te kopen en te consumeren, een andere waarde lijkt het niet meer te hebben.

AMORF

We worden allemaal geraakt door de effecten van het kapitalisme en de neo-liberale ideologie. En ondanks alle externe invloeden, het gebrek aan kennis en een gezonde basis voor een eigen mening komen velen tot het besef dat er toch iets niet helemaal klopt, dat er een probleem is. Maar een duidelijk antwoord hebben de meesten niet. Dat besef vindt niet altijd een maatschappelijke uitlaatklep, maar van tijd tot tijd borrelt het wel op. Ook in een negatieve vorm, zoals die van het rechts-populisme. Maar soms ook wel positief, zoals een aantal jaren terug bij de onverwacht grote opkomst bij demonstraties tegen de regering en tegen de oorlog tegen Irak. De afstand tussen kiezer en politiek is de laatste tijd steeds verder gegroeid. Mensen beschouwen de huidige politiek niet als iets van henzelf. En daar spelen rechts-populisten heel goed op in door zich in de media nadrukkelijk buiten de bestaande politiek op te stellen.

Een wezenlijk kenmerk van het rechts-populisme is natuurlijk dat de stroming heel erg amorf is. De leiders veranderen snel en makkelijk van standpunt om in te spelen op de vermeende behoeften van hun aanhang. Bij de PVV is zo recent een verandering ingezet richting een meer sociaal programma. Maar de aanhang van de partij is net zo amorf als de PVV zelf. De aanhang denkt ook niet vanuit een duidelijke ideologie en is daarom erg beweeglijk en vooral ook onrustig. Tot nu toe maakt de PVV daar heel slim gebruik van. Maar racistische retoriek van rechts-populisten slaat niet altijd bij iedereen aan. En om niet in hetzelfde vaarwater te komen als meer traditioneel extreem-rechts trekken rechts-populisten als Wilders een duidelijke grens tussen henzelf en ouderwetse nazi's. Wel proberen ze om racisme legaal en salonfähig te maken, en om de onrust die de economische crisis teweeg brengt uit te buiten. Ze leggen een rechtstreekse link tussen economie en migranten, via onder meer voorstellen om belasting te heffen op hoofddoeken en om de kosten van "allochtonen" te berekenen. Zo draagt de PVV simplistische oplossingen aan die makkelijk te verhapstukken zijn en leiden ze tegelijk de aandacht af van de werkelijke problemen, waar de partij zelf natuurlijk onderdeel van uitmaakt.

MENTALE KETENEN

Elke samenleving berust op samenwerking. Solidair zijn en samenleven als maatschappelijk vrije individuen geeft mensen de rust en de veiligheid waar ze voortdurend naar op zoek zijn. De mens kan niet ieder voor zich leven, ook al beweert de ideologie van het liberalisme van wel. Liberalisme staat voor een samenleving waarin iedereen continu onderling strijdt om naar boven te kunnen klimmen op de maatschappelijke ladder. Zulke maatschappijen creëren kleine groepen winnaars en grote massa's verliezers. Dat leidt tot eenzaamheid, angst en zelfs paranoia. Mensen verliezen hun gevoel van controle over hun toekomst en hun leven, en zijn bang om alles wat ze hebben te verliezen. De huidige maatschappelijke ordening en het politieke systeem zijn er niet op gericht om mensen de volledige vrijheid te geven die ze zo nodig hebben. Maximale vrijheid om zichzelf te ontplooiën en te realiseren. Was dat wel het geval, dan zou dat al snel het einde inluiden van het kapitalisme. Om dat te voorkomen wordt ons denken voortdurend ingeperkt, gecontroleerd en gestuurd. Onze strijd moet daarom niet alleen gericht zijn op wat buiten ons ligt, maar ook op ons innerlijk. Eenmaal verlost van de mentale ketenen zullen we ons beter kunnen richten op volledige en allesomvattende vrijheidsstrijd.

Taylan Devrim

De laatste jaren blijkt dat Nederland een gunstige voedingsbodem heeft voor rechts-populisme. De dramatische ondergang van Pim Fortuyn heeft helaas geen einde gemaakt aan de opmars van deze extreem-rechtse stroming. Terwijl Verdonks TON snel aan populariteit inboet, mag Wilders' Partij voor de Vrijheid (PVV) juist rekenen op een groeiend aantal Kamerzetels. Omdat het er naar uitziet dat die stroming niet vanzelf zal verdwijnen, is het noodzakelijk om een goed beeld te krijgen van de achterban. Wat beweegt mensen om op Wilders of Verdonk te stemmen? Willen ze een totalitair systeem? Of gaat het juist om kiezers die problemen hebben met de parlementaire democratie en die streven naar meer vrijheid en zeggenschap?

De Russen komen!

In het boek "De Russen komen!" geeft Mark Traa een overzicht van de overheidsplannen om ten tijde van de Koude Oorlog de bevolking te beschermen tegen het Rode Leger. Traa put daarbij uit allerlei tot nu toe onbekend gebleven documenten. Daaruit blijkt dat de Nederlandse overheid kant-en-klare plannen had om in het geval van een oorlogsdreiging de regering en de top van het bedrijfsleven naar het buitenland te loodsen, ambtenaren in bunkers te plaatsen, en hele dorpen en zelfs steden te evacueren, de kippen inclusief. Ook werden er "rijksmagazijnen" ingericht met noodrantsoenen, papieren bekertjes en rietjes, graafwerktuigen en ander reddingsmateriaal. En de bunker onder paleis Huis ten Bosch kreeg zelfs een heuse "fekaliënput", oftewel een poepgat. De regering adviseerde de bevolking verder om bij een atoomaanval met "een sprong van één à twee stappen" dekking te zoeken achter een muur, stoeprand of tafel: niet dat iemand een atoominslag zou overleven, maar een kniesoor die daar op let. Voor de doden maakte de regering uiteraard ook gedetailleerde en absurde plannen. Zo zouden per 10 duizend lichamen 37 vrachtwagens nodig zijn om ze af te voeren naar de massagraven.

De staat maakte zich verder druk over communistische Nederlanders, omdat die de vijfde colonne van het Rode Leger zouden kunnen vormen. Tienduizenden communisten werden dan ook gedurende de Koude Oorlog in de gaten gehouden, en mochten bijvoorbeeld geen ambtenaar worden. De overheid maakte voorts plannen om bij een Russische aanval belangrijke Nederlandse communisten preventief af te knallen. Ook werden er lijsten aangelegd met daarop de namen van duizenden communisten en andere "subversieve elementen". Die moesten bij een oorlogsdreiging opgesloten worden in concentratiekampen, waarna per schip deportatie naar Engeland of Canada zou volgen. Ook Europeanen op de vlucht voor eventueel Russisch oorlogsgeweld hoefden in Nederland niet op barmhartigheid te rekenen. "Niks humane opvang dus, niks gastvrijheid. Nederland moet op slot. Er is geen tijd en mankracht om ook nog eens een barmhartige vluchtelingenopvang te organiseren", aldus een overheidsrapport uit 1953. Alsof de tijd heeft stilgestaan. "De Russen komen! Nederland in de Koude Oorlog", Mark Traa.

Uitgeverij: Athenaem, Polak & Van Gennep, € 18,50. ISBN: 9789025366995.

Gerrit de Wit

Mythen rond "allochtone criminaliteit" ontkracht

► ► ► Vervolg van voorpagina

De term "integratie" lijkt in dit verband vreemd, maar dat de jongeren "erbij willen horen" is duidelijk. Ook Bovenkerk en de criminologe Mieke Komen zeggen een verband te hebben aangetoond tussen criminaliteit en integratie. "Juist doordat de positie van migranten ten opzichte van andere Nederlanders de afgelopen jaren is versterkt, raakt de achterhoede in het nauw gedreven. Deze achterblijvers bestaan uit jongeren afkomstig uit slechte sociaal-economische omstandigheden. Ze zijn vaak behept met een gering probleemoplossend vermogen, bijvoorbeeld door weinig scholing, slecht of nauwelijks onderwijs of een laag IQ. Hun verwachtingen zijn gestegen, maar ze zijn niet in staat deze te verwezenlijken. Voor hen lijken verzet, vermogenscriminaliteit en zelfs geweld de enige manier om te reageren op hun weinig florissante situatie. Niet een gebrek aan integratie of assimilatie bevordert conflicten en hun oververtegenwoordiging in de politie- en justitiestatistiek, maar een verkleining van machtsverschillen tussen autochtone en allochtone Nederlanders, gestegen verwachtingen en te weinig kansen om deze te realiseren", aldus Komen.⁴

BELASTINGONTDUIKING

Marokkaans-Nederlandse jongens zijn dus oververtegenwoordigd in preventieve hechtenis, terwijl ze relatief minder zware delicten plegen. Volgens Stevens, Veen en Vollebergh kan dat komen doordat ze vaker in groepjes opereren, waardoor ze meer opvallen en eerder worden aangehouden. Dat "allochtonen" oververtegenwoordigd zijn in justitiedossiers wordt ook veroorzaakt doordat veel onderzoek zich richt op misdrijven die vooral door de onderklasse worden gepleegd. Het Justitie-onderzoek "Verdacht van criminaliteit: allochtonen en autochtonen nader bekeken" uit 2005

concludeerde bijvoorbeeld dat "niet-westerse allochtonen" criminelere zouden zijn dan "autochtonen". De onderzoekers moesten na kritische vragen erkennen dat belastingontduiking, milieudelicten, bouwfraude en allerlei andere vormen van fraude door de midden- en hogere klasse niet waren onderzocht. In die vormen van criminaliteit zijn "autochtonen" zeer sterk oververtegenwoordigd.⁵

Politie en beveiligingsbedrijven houden "allochtone" jongeren stelselmatig meer in de gaten dan "autochtone" jongeren. Onderzoek liet ook zien dat Marokkaans-Nederlandse jongens eerder worden gearresteerd dan "autochtone" jongens. Verder heeft zowel Nederlands als internationaal onderzoek aangetoond dat "allochtone" jongens voor een zelfde delict zwaarder worden gestraft dan "autochtone" jongens. Uit onderzoek van Komen in 2005 bleken minderjarige "allochtonen" maar liefst gemiddeld 53 dagen langer vast te zitten. Rechters baseren zich bij het uitdelen van straffen onder andere op rapportages van de Raad van de Kinderbescherming, de reclassering, psychologen en psychiaters. Die menen dat "allochtone" jongeren vaker een gebrek aan inlevingsvermogen, gewetensontwikkeling en spijt tonen.⁶

AFGESERVEERD

De maatschappelijke en politieke druk is groot om "het Marokkanenprobleem" niet langer onder het vloerkleed te schuiven en hardhandig aan te pakken. Onderzoeken die "de hoge criminaliteitscijfers" van "allochtonen" ter discussie stellen, lopen in die sfeer grote kans direct als "politiek correct" of "onwetenschappelijk" afgeserveerd te worden. Dat blijkt ook uit de vele negatieve reacties op het onderzoek van Stevens, Veen en Vollebergh waarin zelfs hun deskundigheid en integriteit ter discussie worden gesteld.⁷

De zogenaamde "harde feiten" over Marokkaans-Nederlandse jeugd-criminaliteit blijken steeds weer in de wereld gebracht door ondeugdelijk en soms zelfs racistisch wetenschappelijk onderzoek. En door snellere verdenkingen en hardere aanpak door politie, en de strengere veroordelingen door rechters. Ook de media werken eraan mee door ingewikkeld wetenschappelijk onderzoek te vertalen in oneliners die goed scoren. Dat Marokkaanse Nederlanders vaker dan andere Nederlanders worden verdacht van delicten, wordt gemakshalve vertaald in een schreeuwende kop als "Allochtonen zijn dubbel crimineel". Etniciteit en cultuur zijn echter niet het probleem. Armoede en uitsluiting wel. Investeren in sociaal-economische gelijkheid, gelijke kansen en het voortvarend tegengaan van alle vormen van discriminatie en racisme is de beste remedie tegen de marginalisering en afglijding van dit deel van de Nederlandse jeugd.

Ellen de Waard

Noten

1. "Cijferbrij en gebakkelei over criminaliteit Marokkaanse jongeren", Carolien Stam. Zie: Zorg en Welzijn-website <www.zorgwelzijn.nl>.
2. Zie: Universiteit Utrecht-website <www.uu.nl>.
3. "Racisme grondslag van debat over "allochtone" criminaliteit", Eric Krebbers. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 54/55.
4. "Integratiewens Marokkanen vergroot kans op criminaliteit." Zie: Wereldjournalisten-website <www.wereldjournalisten.nl>.
5. "Nieuwe misdaadcijfers tonen vooral racisme bij politie aan", Eric Krebbers. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 71/72.
6. "'Allochtonen' jongeren tussen uitbuiting en opsluiting", Eric Krebbers. Zie: <www.gebladerte.nl> Fabel-krant 77/78.
7. Bijvoorbeeld: "Deugt het onderzoek naar Marokkaanse jeugddelinquenten?". Zie: NRC-website <http://weblogs.nrc.nl>.

* Praatjes maken

Hoeveel kost ik?

Zonder enige inspraak te mogen hebben, wat praktisch ook onmogelijk was, ben ik geboren op een grond die voor mij toen noch vreemd noch bekend was. Ik had niet besloten om juist daar geboren te worden. Anderen hadden dat voor mij beslist. Ik raakte in de loop der jaren steeds bekender met mijn geboortegrond, maar volgens de machthebbers werd ik steeds meer een vreemde. Zonder enige inspraak te mogen hebben, wat praktisch ook onmogelijk was, waren mijn ouders elders geboren, op een grond die tussen andere landsgrenzen lag, grenzen die waren bepaald door andere machthebbers. Daarom werd ik een vreemde. En omdat ik als een vreemde word beschouwd, moet dat op de een of andere manier altijd worden benadrukt, op allerlei fronten. Nu willen de machthebbers bijvoorbeeld weer weten hoeveel ik de samenleving kost. Ik zal het hen makkelijk maken. Ik maak gewoon zelf een berekening. Dat kost minder geld. Ik moet wel toegeven dat ik het een hele moeilijke vraag vind, zowel praktisch als emotioneel.

Praktisch. Hoe maak je überhaupt zo'n berekening? Ik denk gelijk aan alle kosten die tot nu toe voor mij zijn gemaakt, minus de belastingen en het schoolgeld dat ik tot nu toe heb betaald. Maar wat valt dan allemaal onder die kosten? Gaat het vooral om onderwijs, zorg en sport? Of gaat het ook over het gebruik maken van de wegen en de stoeptegels? Of moet het nog verder gaan? Gaat het ook over het gebruik maken van de zon, de regen en de zuurstof? En hoe zit het met de belastingen die mijn ouders hebben betaald, toen ik bij hen opgroeide? Wordt dat afgetrokken van wat ik kost?

En laten we eens kijken naar de emotionele kant. Wat is eigenlijk beter? Dat ik erg duur ben, dus veel waard, of dat ik nauwelijks iets kost, dus nauwelijks iets waard ben. Ik zou mezelf graag onbetaalbaar willen maken voor de samenleving. Maar is de samenleving daar wel blij mee? Misschien is het juist goed dat ik mezelf zo goedkoop mogelijk laat zien. Dan kost ik de samenleving weinig en daar zal de samenleving blij mee zijn. Is dat zo? Wordt de samenleving blij als een individu weinig kost? Wat een rare samenleving is dat dan. Zijn de individuen van een samenleving voortdurend bezig om zo goedkoop mogelijk te zijn? Gaan we ruzie maken omdat de een duurder zou zijn dan de andere? Nee toch? En kunnen we een individu wel uitdrukken in geld? Zijn we niet gewoon allemaal onbetaalbaar?

Cihan Ugural

De geest van de Franse revolutie onder de slaven op Curaçao

Onder leiding van Tula vond op 17 augustus 1795 op Curaçao een massale slavenopstand plaats, die door de Nederlandse kolonisator bruut werd neergeslagen. Ter gelegenheid van die herdenking van die opstand verscheen onlangs het boek "Tula".

Tula was een van de bekendste leiders van de opstand, samen met Bastiaan Karpata en Louis Mercier. De slaven kwamen in verzet tegen de steeds slechter wordende arbeidsomstandigheden en tegen het systeem van de slavernij in het algemeen. Ze hadden zich goed georganiseerd en hun eigen leiders gekozen. Ze weigerden nog langer slavenarbeid te verrichten, bewapenden zich en vochten wekenlang voor hun vrijheid. De overmacht van de Nederlandse kolonisator was echter te groot. Ze verloren de strijd en werden gevangen genomen. Ruim 100 slaven werden gruwelijk terechtgesteld als misdadigers. Ze werden opgehangen of geradbraakt. Bij radbraken werd de slaaf op een houten rad geplaatst. Met een ijzeren staaf werden de armen en benen kapot geslagen totdat alle botten waren versplinterd. Daarna werd het lichaam door de spaken van het rad gevlochten. Tula kreeg ook nog een brandende toorts in zijn gezicht, waarna hij werd onthoofd en zijn hoofd op een staak werd gespietst. "Het opperhoofd der moordenaars, oproer, plundering en brandstichters", had men er op een bordje bij geschreven. De rest van zijn lichaam werd in zee gegooid. Zo ging koloniaal Nederland om met mensen die streeden tegen onrecht en streefden naar vrijheid en gelijkwaardigheid.

REHABILITATIE

"Wij Curaçaoënaars kunnen met recht trots zijn op Tula, onze nationale held, die is opgestaan tegen een misdadig, enkel op winstbejag gericht systeem waarin de mens is verworden tot handelswaar ter maximalisatie van de winst", aldus Don Martina, ex-premier van de Nederlandse Antillen, in zijn bijdrage voor het boek. "Zou Tula nu geleefd hebben, dan zou hij in één adem worden genoemd en met hetzelfde respect worden bejegend als vrijheidsstrijders en helden die hebben gestreden tegen rassendiscriminatie en apartheid, zoals Martin Luther King en Nelson Mandela. Ik beschouw het daarom als onze taak om onze eigen historie te herdefiniëren en te herschrijven en in het kader hiervan onze eigen helden te benoemen. Wij zijn het die onze helden het platform moeten geven waar ze recht op hebben. Dat zal niemand anders voor ons kunnen doen." De geschiedenis wordt veelal geschreven door de overwinnaars en onderdrukkers. "Tula" daarentegen vertelt het verhaal vanuit het perspectief van de verliezers en onderdrukten.

Evenals andere nazaten van slaven dringt Martina erop aan dat de Nederlandse staat volmondig haar smerige rol erkent bij de transatlantische slavenhandel en slavernij. Hij pleit ervoor om Tula en andere slaven als voorvechters van de mensenrechten alsnog postuum te rehabiliteren. Ook gaat hij in op de actuele neo-koloniale machtsverhoudingen tussen Nederland en de Antillen. Zo levert hij forse kritiek op de racistische 100 procent-controles op Schiphol en op de migratiebepalende maatregelen tegen Antillianen die naar Nederland willen komen, wat leidt tot een onderscheid tussen eersterangs en tweederangs Nederlanders.

In een andere bijdrage aan het boek heeft de anti-koloniale auteur Sandew Hira de gebeurtenissen tijdens de opstand zoveel mogelijk gereconstrueerd via de beschikbare bronnen uit de koloniale hoek. Predikant G.B. Bosch bezocht Curaçao in 1815 en schreef op hoe de koloniale machthebbers zich de opstand herinnerden. "De Nederlandse kolonisatoren spreken openlijk en constant in racistische termen over de zwarte mens als een minderwaardig wezen dat ook als zodanig behandeld moest worden. De onderdrukking en uitbuiting van de zwarte mens door de blanke wordt als een doodnormale zaak beschouwd en verdedigd. De hoofdrolspelers tonen geen enkele vorm van gewetenswroeging over slavernij", aldus Hira in zijn analyse.

REVOLUTIE

De vrijheidsstrijders waren niet uit op persoonlijke wraak. Volgens Bosch kwam dat omdat ze opkeken tegen de witten. Maar Tula zette duidelijk het emancipatorische doel van de opstand uiteen: "Wij zijn heel erg mishandeld. Wij willen niemand kwaad

doen, maar willen onze vrijheid. De Franse zwarten zijn vrij gemaakt. Holland is bezet door de Fransen, dus moeten ook wij hier vrij zijn." De opstand was aangewakkerd door het idee van "vrijheid, gelijkheid en broederschap" van de Franse revolutie, dat sterk leefde onder slaven in het hele Caribische gebied. Alle mensen hebben gelijke rechten, dus ook wij, zo vonden ze. Tula voelde goed aan dat de Nederlandse koloniale macht door de toenmalige bezetting van Nederland door Frankrijk ernstig was verzwakt. Voor de slaven op Curaçao was de tijd dus rijp om voor vrijheid te vechten. Ze waren vooral begeistert geraakt door de slavenopstand die in 1790 in Saint Domingue - het huidige Haïti - was begonnen onder leiding van Toussaint L'Ouverture. In 1804 hadden de zwarte revolutionairen daar de Europese koloniale definitief verjaagd en riepen ze de onafhankelijkheid uit. Deze eerste succesvolle revolutie van slaven was een enorme inspiratiebron in de strijd voor de afschaffing van de slavernij.

Christelijke leiders hebben er eeuwenlang toe bijgedragen dat de heersende machtsverhoudingen tussen wit en zwart in stand werden gehouden. Verzet daartegen zou in strijd zijn met de door God geschapen maatschappelijke ordening. Enkele dagen na het begin van de slavenopstand meldde pater Schinck zich bij de koloniale autoriteiten. Hij wilde met de vrijheidsstrijders gaan praten en hen overreden om zich over te geven. Daarbij loog hij dat de slaven "een generaal pardon" zouden krijgen als ze hun verzet zouden opgeven. "De priester is hier om ons voor de gek te houden", zei een slaaf die in de gaten had dat Schinck een schijnheilige rol speelde. Tula daagde de christelijke kolonisatoren uit met een emancipatorische interpretatie van het christendom. Volgens de bijbel komen alle mensen voort uit Adam en Eva, dus alle mensen zijn gelijk geschapen en behoren vrij te zijn, zo legde hij de pater uit.

SYMBOOLFIGUUR

Schinck was ronduit geschokt door de geest van vrijheid die hij onder de slaven aantrof. "We hebben de negers nooit iets anders voorgehouden dan hun welzijn; zij hebben zich altijd als gehoorzame schapen gedragen. Waarom dat nu niet is, kan ik niet bevatten." Na afloop van de opstand gebruikten de koloniale machthebbers de kerk om de rebelse slaven ook geestelijk te breken. Daarbij was het van groot belang om de slaven in te prenten dat wit superieur was en zwart inferieur. Die geestelijke rekolonisatie moest de zwarten in toom houden. Als onderwerping niet met het zwaard zou lukken, dan misschien wel met de bijbel.

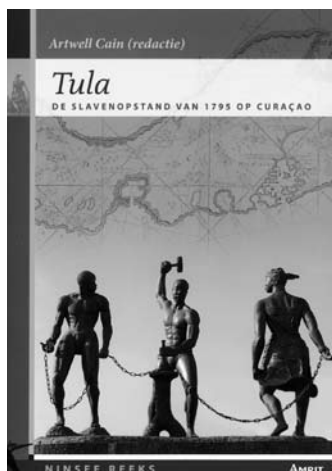
Organisaties van nazaten van slaven zijn de laatste tijd druk bezig met de rehabilitatie van de slavenopstand van 1795. Het ging immers om een bevrijdingsstrijd die door de koloniale machthebbers werd gebrandmerkt als een zware misdaad en zo ook te boek kwam te staan. Tula kan als symboolfiguur worden gebruikt bij de verwerking van het slavernijverleden en bij een linkse visie op het Nederlandse kolonialisme.

"Tula. De slavenopstand van 1795 op Curaçao", Artwell Cain (redactie). Uitgeverij: NINsee/Amrit, € 15,00. ISBN: 9789074897501.

Harry Westerink

Noot

1. "Honderd procent racisme", Sandor Schmits. Zie: <www.gebladerte.nl>, Doorbraak-krant 2.

+Boek*

Drie films over Turkije: "Migratie en verzet"

Filmcafé Onderbelicht organiseert in Nijmegen in samenwerking met Doorbraak een filmtrilogie met maatschappelijke films uit en over Turkije. We worden tegenwoordig overweldigd door politici en opiniemakers die het alleen nog maar hebben over ongewenst gedrag van "allochtonen" en de noodzaak dat ze inburgeren in Nederland. Tijd om de rollen om te draaien en ons eens te verdiepen in een land waar tot voor kort nog zo gretig goedkope arbeidskrachten vandaan gehaald werden. Wat weten we in Nederland eigenlijk over Turkije? Wat weten we over de linkse beweging in dat land? Wat gebeurde er in 1968? En welke politieke filmmakers heb je daar? In de Nijmeegse afdeling van Doorbraak zijn relatief veel Turkse Nederlanders actief en die hebben een aantal films voorgedragen. Bij twee van de voorstellingen wordt een introductie verzorgd. Kom dus kijken naar drie bijzondere films.

Vooraf is er steeds vanaf 18:30 uur de gelegenheid om soep en brood te eten in het soepcafé.

Woensdag 18 november 2009

Sürü

met introductie door Cengiz Caglar
Turkije, 1978, 123 minuten, drama.
Regie: Zeki Okten, scenario: Yilmaz Guney.

Een oude herder, wiens schapen per trein naar Ankara gebracht moeten worden, schrijft alle ramspoed toe aan zijn zwijgzame en ongelukkige schoondochter Berivan. Een indrukwekkend document van een zowel menselijke als maatschappelijke tragedie. Deze voorstelling zal worden bijgewoond door de beginnende Turkse filmmaker Cengiz Caglar van stichting Raywan. Hij zal vertellen over de politieke aspecten van het leven en de films van de legendarische filmmaker en scenarist Guney.

Woensdag 2 december 2009

Reise der Hoffnung

Zwitserland/Turkije, 1990, 110 minuten, sociaal drama. Regie: Xavier Koller.

Reisverhaal over bedrogen Turkse boeren op weg naar het Beloofde Zwitserland. We volgen een vader en een moeder die met een van hun zeven kinderen hun boerderijtje verlaten voor de lange reis naar het Zwitserse chocoladeparadijs. Het begint veelbelovend maar spoedig maken ze kennis met de Zwitserse grenspolitie en de koehandel in Turkse plattelandsbewoners als werkkrachten voor de fabrieken van het welvarende Zwitserland. De film kreeg in 1991 een Oscar voor de beste niet-Engelstalige film, maar is in Nederland nauwelijks meer te zien of te huren. Gebaseerd op een ware geschiedenis.

Woensdag 16 december 2009

Devrimci Gençlik Köprüsü

met introductie door Bektas Ugural
Turkije, 2007, 84 minuten, documentaire.
Scenario: Bahriye Kabadayi.

In 1968 bouwde een groep studenten een brug over de Zap-rivier bij Hakkari, de meest oostelijke Koerdische stad in Turkije. Het was een protest tegen de grote investeringen die gedaan werden bij de bouw van de brug over de Bosporus in Istanbul, en tegen de ongelijkheid tussen oost en west. Met een korte inleiding van Doorbraak-activist Bektas Ugural.

De drie films zijn te zien in:

De Klinker (in de Grote Broek)
Van Broeckhuysenstraat 46, Nijmegen
Telefoon: 024 360 52 08
Aanvang: 20:00 uur

#Film>

>Zonder Papieren# Je bent een mens

Stel je voor: je heet Ali en je bent geboren in Marokko. Je bent naar Nederland gekomen om een beter leven te krijgen. Je werkt hier 12 uur per dag in de bloementeelt. Je rug gaat kapot, je handen, je knieën. Je betaalt premies en belastingen. Je hebt een sofi-nummer, je werkt "wit". Maar je hebt geen verblijfsrecht. Wel heb je het recht om uitgebuut te worden. Door het zware werk word je ziek. Je kunt de linkerkant van je lichaam nauwelijks meer gebruiken. Je wordt arbeidsongeschikt verklaard en krijgt een uitkering.

Je wordt opgepakt. Je verliest je uitkering. Ze zeggen dat je het land uit moet. Je wordt opgesloten in de bajesboot in Rotterdam. Je gaat in hongerstaking, uit protest tegen je dreigende deportatie. Je lichaam is een van de weinige wapens waarmee je nog kunt vechten. Dat wapen zet je in, misschien tot de dood erop volgt. Ze verplaatsen je naar het gevangenisziekenhuis in Den Haag. Je stopt met de hongerstaking. Ze sluiten je daarna op in illegale-gevangenis in Zeist, Zaandam, Zestienhoven en Dordrecht. Je gaat opnieuw in hongerstaking. Weer beland je in het gevangenisziekenhuis in Den Haag. Je krijgt gelukkig bezoek van mensen die je willen ondersteunen. Maar er komt ook een tegenstander bij je langs, een medewerker van de IND. Die zegt: "We kunnen je wel naar een mooi hotel sturen als je stopt met je hongerstaking." Met dat "mooie hotel" bedoelt hij de illegale gevangenis in Alphen aan den Rijn. Na bijna twee maanden ga je weer eten. Je bent er lichamelijk bar slecht aan toe. Uiterlijk zie je er mager en kwetsbaar uit. Maar innerlijk ben je ongebroken. Ze krijgen je niet klein.

Je wordt overgeplaatst naar uitzetcentrum Schiphol-Oost. Ze willen je snel gaan uitzetten. Op een dag brengen ze je naar het vliegtuig. Ze vinden dat je naar Marokko moet. Jij wilt dat niet. Je hebt geen leven daar. "Mijn leven is hier", zeg je. "Dit is mijn vaderland. Hier hoor ik thuis." Maar niet volgens de overheid die mensen als jij opjaagt en uitrookt. Eenmaal in het vliegtuig ga je helemaal los. Je bent in opstand. Met je rebelse gedrag maak je duidelijk dat de piloot je beter niet kan meenemen in het vliegtuig. Onder de passagiers ontstaat beroering. Velen leven met je mee en spreken er schande van dat de Nederlandse overheid je wil deporteren. De piloot wil jou uiteindelijk niet meenemen. Je vormt namelijk een risico tijdens de vlucht. Deze keer win je het gevecht tegen de deportatiemachine. Maar je blijft in die machine klem zitten.

In totaal zit je nu al zo'n drie jaar gevangen zonder een strafbaar feit te hebben begaan. Op een dag houden ze een celinspectie. Ze zeggen dat ze in je cel een aansteker hebben gevonden. Je hebt geen aansteker. Je wordt door hen bedonderd. Ze vinden je een lastige jongen en ze willen je straffen. Ook al heb je niets gedaan. Ook al ben je onschuldig. Je krijgt twee weken isoleercel. Je gaat meteen weer in hongerstaking. "Ik wil dat ze me met rust laten. Ik wil vrij zijn", zeg je. Ze plaats je over naar Vught, naar een gevangenis met een nog strengere regime. Je zit 24 uur per dag in je cel, helemaal alleen. Je wordt niet gek. Nog niet. Je eet niet. Maar je wilt wel drinken. Dat krijg je niet. Ze geven je vier dagen geen drinken. Ze verplaatsen je naar Zeist. En daarna? Misschien naar Dordrecht. Misschien naar Schiphol-Oost. Misschien naar Alphen. En daarna weer naar Zeist. Of naar Zaandam. Of naar Vught. Of naar de dood. Je heet Ali. Ali Achahboun, 45 jaar oud, "witte" illegaal, al 21 jaar in Nederland woonachtig. Je bent een mens, geen vuilniszak. Je bent in leven. Nog wel. Je bent in leven, want je strijdt.

Steun Ali Achahboun en schrijf een brief naar het consulaat van Marokko. Vraag daarin aan de consul om geen toestemming aan de Nederlandse overheid te geven om Achahboun uit te zetten.
Adres: Marokkaans consulaat, t.a.v. de consul, Vondelstraat 65-67, 1054 GK Amsterdam.
Mail: <info@consulaatmarokkoamsterdam.nl>.
Meer informatie? Bel: 071 512 76 19.

Harry Westerink

Zet Wilders koers richting een nationaal-'socialisme'?

(Maria Trepp, 16 juni 2009)

Onderschat Wilders niet. Hij doet nu wat ik al lang heb gevreesd: hij stelt zijn neo-liberale koers bij en wordt socialer. Hij stevent af op een sociale, veilige en warme staat voor witte Nederlanders. "Standpunten van de PVV zweven van VVD naar SP", kopte de NRC.

Lees verder: <www.doorbraak.eu>, thema rechts-populisme.

Praatjesmaker: Angst van een niet-westerse "allochtoon"

(Cihan Ugural, 17 juni 2009)

Vanochtend las ik het nieuws over Geert Wilders. Over wat hij heeft gezegd op de Deense televisie. En de eerste keer voelde ik de angst wat me allemaal zou kunnen overkomen. Wat tot nu toe uit slechts woorden en plaatjes en films bestond, zou opeens, zomaar, mij kunnen overkomen. Mensen die al hun spullen aan de burens gaven, zodat zij die voor hen konden bewaren.

Lees verder: <www.doorbraak.eu>, thema columns.

Verboden voor Iraanse Nederlanders

(Gregor Eglitz, 30 juni 2009)

Stel: je bent bakker. Maar ineens mag je geen meel meer kopen omdat je rood haar hebt. Of je bent dokter, maar je mag geen ziekenhuizen meer in, omdat je bij het strand woont. Gek? Niet echt. Sinds 1 juli 2008 mogen Iraniërs en Nederlanders met een Iraanse achtergrond bij bepaalde locaties in Nederland niet meer naar binnen en worden ze geweigerd bij meerdere universitaire opleidingen. Om deze discriminatie en stigmatisering tegen te gaan, sleept de actiegroep Iraanse Studenten de Nederlandse staat nu voor de rechter.

Lees verder: <www.doorbraak.eu>, thema migratiebeheersing.

Kom naar de slavernijherdenking 2009!

(Harry Westerink, 30 juni 2009)

De jaarlijkse 1 juli-herdenking wordt voornamelijk bezocht door Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders, de nazaten van slaven, en veel minder door "autochtonen". In vroeger tijden waren veel witte Nederlanders slavenhalers, slavendrijvers, slavenhouders, koopmannen die grof geld aan het kolonialisme verdienden, en dominees die de "heidense" zwarten probeerden te bekeren. Het herdenken van de slavernij moet dan ook de verantwoordelijkheid zijn van de huidige witte Nederlanders.

Lees verder: <www.doorbraak.eu>, thema kolonialisme.

Europees extreem-rechts wint nauwelijks

(Gerrit de Wit, 28 juli 2009)

De PVV haalde bij de Europese verkiezingen 17 procent van de stemmen en vier zetels. Dat is een schrikbarende uitslag. Sommige Europese geestverwanten van de PVV deden het eveneens goed, maar anderen verloren juist fors. Een innige samenwerking tussen de extreem-rechtse partijen in een Europese fractie ligt vooralsnog niet in het verschiet.

Lees verder: <www.doorbraak.eu>, thema anti-fascisme.

FOTO: RICARDO VAN BOMMEL

Demonstratie tegen racistisch onderzoek

(Doorbraak, 28 augustus 2009)

Dinsdag 25 augustus 2009 demonstreerde Anti-Fascistische Actie met ruim 45 mensen voor de ingang van het Sociaal en Cultureel Planbureau in Den Haag. De actie was gericht tegen een onderzoek naar de 'kosten' van niet-westerse "allochtonen", aangevraagd door de PVV.

Lees verder: <www.doorbraak.eu>, thema anti-fascisme.

Schipholbrand-overlevende veroordeeld en opgepakt

(Mariët van Bommel, 4 september 2009)

Ahmed Issa is in hoger beroep veroordeeld tot 18 maanden gevangenisstraf, een straf die hij inmiddels al heeft uitgezeten. De Libiër zat in oktober 2005 opgesloten in het uitzetcentrum Schiphol-Oost, toen daar een afschuwelijke brand uitbrak die 11 mensen het leven kostte.

Lees verder: <www.doorbraak.eu>, thema migratiebeheersing.

Herdenking van 400 jaar New York negeert slavenhandel

Onlangs werd in New York het 400-jarige bestaan van die stad herdacht. Ook de Oranjeklanten Willem-Alexander en Máxima deden mee aan het geldverslindende elitefeest, want New York was in de zeventiende eeuw een Nederlandse kolonie en heette toen Nieuw-Amsterdam. Tot woede van veel zwarte Amerikanen zwegen de feestvierders in alle talen over de gruwelijkheden van slavernij en kolonialisme.

Met veel moeite hebben nazaten van slaven in Nederland de laatste jaren meer aandacht weten te krijgen voor hun verhaal over het koloniale verleden. De overheid en grote bedrijven grijpen daarentegen nog steeds zoveel mogelijk gelegenheden aan om dat verleden schaamteloos te bejubelen, zoals blijkt uit de herdenking van de VOC in 2002,¹ van Michiel de Ruyter in 2007,² en van Witte de With in 2009.³ In die nationalistische traditie moet ook de herdenking van 400 jaar New York worden geplaatst.

In 2009 is het 400 jaar geleden dat Nederlanders voet aan wal zetten op het eiland dat de inheemse bevolking van Amerika, de Indianen, Manna Hatta noemde en dat later Manhattan zou gaan heten. De VOC had de Engelse kapitein Henry Hudson de opdracht gegeven om met het schip De Halve Maen via de Noordpool nieuwe vaarroutes naar Indië te ontdekken. In september 1609 voer het schip de rivier op die later naar Hudson zou worden vernoemd. Langs die rivier lagen beverrijke en onontgonnen bossen. Beverhuiden leverden toen in Europa veel geld op. Daarom werd daar de kolonie Nieuw-Nederland gesticht. De pas opgerichte WIC verwerfde in 1624 het bestuur over de kolonie en probeerde er een winstgevende onderneming van te maken. Om de nederzetting uit te bouwen zette de WIC ook slaven in, als werkrachten op boerderijen, bij publieke werken en bij de bouw van Fort Amsterdam. Dat fort diende om aanvallen van andere Europese kolonisten af te slaan. De slaven waren eigendom van de WIC. Toen de compagnie in grote financiële nood raakte, werden de slaven noodgedwongen doorverkocht aan particulieren. Ze werden ook als militairen ingezet bij de voortdurende oorlogen met de inheemse bevolking. Een van de gouverneurs van Nieuw-Nederland was de beruchte Peter Stuyvesant, een autoritaire calvinist die tegen de godsdienstvrijheid was en Joden verbood om land in de kolonie te kopen. Het tirannieke optreden van een andere Nederlandse gouverneur, Willem Kieft, legde de basis voor de eeuwenlange terreur tegen de inheemse bevolking. Het Hollandse bewind liet slaven een muur bouwen om Indianen buiten te sluiten. De straat naast die muur ging Wall Street heten, het huidige financiële hart van de wereld. Op de muur werden slaven te koop aangeboden. In 1674 moest Nederland de kolonie uiteindelijk afstaan aan Engeland en werd Nieuw-Amsterdam omgedoopt tot New York. Die stad groeide uit tot het belangrijkste financieringscentrum van de slavenhandel.

RECLAMESLOGAN

Hoogtepunt van "NY400" vormde een sjieke "Holland on the Hudson"-feestweek van 8 tot en met 13 september in New York, waar het Nederlandse chauvinisme in het bijzijn van Willem-Alexander en Máxima tot griezelige hoogte steeg. "Let's party like it's 1609", luidde de genante reclameslogan van het Hollandse promotieteam. Nederland betaalde miljoenen euro's voor die "party". Bedrijven als Heineken, ING, Euronext, TNT en Aegon sponsorden flink mee. Als verantwoordelijke beleidsmaker reisde staatssecretaris Frans Timmermans het hele jaar al stad en land af om de herdenking te promoten. Stelselmatig zweeg hij daarbij over slavernij en slavenarbeid. De officiële site⁴ van de organisatie van de herdenking rept er ook niet over, evenmin als de 45 pagina's achtergrondinformatie van het ministerie van Buitenlandse Zaken over de geschiedenis van Nieuw-Amsterdam. En als lid van het door kolonialisme steenrijk geworden koningshuis sprak Willem-Alexander er ook met geen woord over.

Dat leidde tot grote verontwaardiging bij Afro-Amerikanen. "Om ons verleden en onze bijdrage aan de geschiedenis zo glashard genegeerd te zien worden, is verbijsterend en diep teleurstellend", liet de zwarte antropoloog Sherrill Wilson weten. Het New Yorkse gemeenteraadslid Melissa Mark-Viverito, die een deel van de zwarte bevolking in Harlem vertegenwoordigt, eiste excuses van Nederland. Niemand uit haar district in Harlem, een wijk die Nederland ooit door slaven liet bouwen, was uitgenodigd voor de herdenkingsceremonies. Dat was extra pijnlijk omdat onlangs in die wijk een eeuwenoude Afrikaanse begraafplaats is gevonden. "Er liggen daar 20 duizend lijken van slaven die Nederlanders en Engelsen naar New York hebben gebracht. Mensen zijn beledigd en dat vind ik heel begrijpelijk. Nederland moet die gevoelens onder ogen zien." Historicus Christopher Moore ergerde zich mateloos aan het gebrek aan inlevingsvermogen bij de Nederlanders. "Ik vind het woord 'feest' helemaal verkeerd gekozen. Er valt voor ons niets te vieren." Ook in Nederland viel kritiek te horen, vooral uit de Surinaamse en Antilliaanse hoek. Tijdens een herdenkingsdag over het slavernijverleden op 12 september in Amsterdam sprak menigeen schande over de witte Nederlandse propaganda in New York. Er is maar weinig veranderd, zo lijkt het. "Vroeger zeiden ze: 'Wat kost die neger?' En nu hoor je: 'Hoeveel kosten die allochtonen?'" riep iemand boos uit.

HOLLANDSE GENEN

"Met NY400 vieren we 400 jaar geschiedenis en gedeelde waarden: vrijheid, verdraagzaamheid en gelijke kansen", juichte het ministerie van Buitenlandse Zaken naar de media toe. "Deze waarden liggen aan de grondslag van de Amerikaanse samenleving. We kunnen met enige trots zeggen dat ze naar het Amerikaanse continent werden 'meegenomen' door de eerste pioniers afkomstig uit het multi-etnische en tolerante Amsterdam." Het ministerie noemt dat zeventiende eeuwse Amsterdam zelfs "het DNA van New York en tot op zekere hoogte van heel Amerika". Men beschouwt tolerantie blijkbaar als een eigenschap die in de veronderstelde Hollandse genen zit. "Nederland is 'cool' in de VS en Nederland heeft wat te bieden. Nederlands design, architectuur, locatietheater en mode krijgen volop aandacht. Op het gebied van waterbeheersing, -recreatie, klimaat en milieu zijn de Amerikaanse ogen gericht op Nederlandse innovaties. Nederland is de vierde investeerder in de VS met bijna 210 miljard dollar aan investeringen per jaar, de VS is de grootste investeerder in Nederland." Zo werd duidelijk dat het irritante chauvinistische gejubel dient als smeerolie om het product Nederland op de Amerikaanse markt te promoten en daarmee de internationale concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven te verstevigen.

Harry Westerink

Noten

1. "Hollandse koopmansgeest geen reden tot feest", Harry Westerink. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 52/53.
2. "Nationalistische propaganda in De Ruyter-herdenkingsjaar", Harry Westerink. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 84.
3. "Promotiecampagne voor koloniale houwdegen Witte de With", Harry Westerink. Zie: <www.gebladerte.nl>, Fabel-krant 97/98.
4. NY400-website <www.ny400.org>.

Doorbraak

Doorbraak is een linkse basisorganisatie die strijdt voor een ecologisch duurzame wereld zonder uitbuiting, onderdrukking en uitsluiting. Daarom vechten we van onderop tegen het kapitalisme, het patriërchaat, racisme, nationalisme, religieus fundamentalisme en militarisme. Doorbraak is een gezamenlijk initiatief van zogenaamde "allochtonen" en "autochtonen", juist om het denken in zulke etnische verdelingen te doorbreken.

Doorbraak wil af van de gecreëerde scheidslijnen en streeft naar een rechtvaardiger wereld. Hoe die er precies uit moet gaan zien? En hoe we daar willen komen? Dat willen we gaandeweg en samen met anderen bedenken en bevechten. Daarbij halen wij onze inspiratie uit de strijdbare traditie van socialistische bewegingen. Doorbraak staat daarbij symbool voor de wens om vastgeroeste indelingen in allerlei hokjes te doorbreken.

Klinkt dat goed? Heb je interesse? Wil je meedoen? Bel of mail ons dan gerust.

ADRES

Website: <www.doorbraak.eu>
Mail: <doorbraak@doorbraak.eu>
Adres: Postbus 901, 7400 AX Deventer
Telefoon: 06 4120 6167
Giro: 33.89.627, t.n.v. Doorbraak.eu, Deventer

LOKALE CONTACTEN

amsterdam@doorbraak.eu
denhaag@doorbraak.eu
deventer@doorbraak.eu
leuwarden@doorbraak.eu
leiden@doorbraak.eu
nijmegen@doorbraak.eu
oss@doorbraak.eu
wageningen@doorbraak.eu

KRANT

De Doorbraak-krant verschijnt tweemaandelijks en wordt uitgegeven door stichting Gebladerte <www.gebladerte.nl>. Abonnee worden? Maak 25 euro over op giro 95225 t.n.v. stichting Gebladerte te Leiden o.v.v. "abonnee". Vermeld duidelijk je adres. Minima kunnen volstaan met 13 euro. Losse nummers kosten 3 euro. Lay-out: Zwart op Wit, Delft
Drukkerij: Albani, Den Haag
ISSN: 1877-8186

MAIL-LIJST

Wil je in de tussentijd op de hoogte blijven van Doorbraak-activiteiten? Mail dan "Doorbraak Info" naar <doorbraak@doorbraak.eu>